

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ANTRADIENIS – TUESDAY, LIEPOS – JULY 17, 2012 • Vol. CIII Nr. 83

Kaina 1 dol.

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 07-11-12

PERIODICALS

ŠIAME NUMERYJE:

Pokalbis su kun. A. Kulbiu – 5 psl.

- Tema: Seimo rinkimams artėjant – 2, 8–9
- Sveikatos apdrauda – visiems amerikiečiams? – 3
- Pal. J. Matulaičio metams skirta konferencija Čikagoje – 4
- Šaulių Joninės Detroit, MI – 4
- Biržuose pristatytos naujos knygos – 6
- Gyvenimo kelionę baigė A. Vienuolio duktė – 6
- Šventadienis – 8
- Paskutinė kadencija (44) – 9
- Pilietinis karas tarp JAV lietuvių (I)– 10–11

Valiutų santykis
1 USD — 2.82 LT
1 EUR — 3.45 LT

Dariaus ir Girėno žygis Čikagoje prisimintas dviem minėjimais

Čikaga („Draugo“ info) – Liepos 15 d., sekmadienį, Čikagoje paminėtos lakūnų Stepono Dariaus ir Stasio Girėno žygio 79-osios metinės. Šiai datai prisiminti Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje, Marquette Park, buvo aukojamos šv. Mišios. Po jų prie Dariaus ir Girėno paminklo „Lituanica“ vyko minėjimas, kurį surengė 2012 metų Dariaus ir Girėno minėjimo komitetas. Prie paminklo buvo padėta gėlių, sugiedoti JAV ir Lietuvos himnai, sveikinimo žodį tarė Lietuvos Respublikos generalinio konsulato Čikagoje atstovai. Šventėje dalyvavo LR garbės konsulas Palm Beach, FL, Stanley Balzekas, Jr., JAV LB Vidurio vakarų apygardos pirminkė Birutė Kairienė, JAV LB apylinkių pirmininkai ir šių apylinkių nariai, Čikagos Šaulių kuopos, ALIAS atstovai. Po didvyrių pagerbimo minėjimo dalyviai vyko į Jaunimo centro kavinę, kur vyko trumpa meninė programėlė.

79-osios skrydžio metinės buvo paminėtos ir Beverly Shores, Indiana. Po oficialių kalbų pasakytų prie Dariaus ir Girėno paminklo Marquette Park kito minėjimo dalyvių, Šv. Onos bažnyčioje, IN, taip pat buvo aukojamos Mišios už mūsų tautos didvyrius. Vėliau parke „Lithuanica“ vyko

Minėjimo Beverly Shores dalyviai (iš k. į d.): Parko „Lituanica“ tarybos prezidentė Debbie Hood, Beverly Shores miestelio tarybos prezidentas Geof Benson su jam lietuvių įteikta dovanėle, lietuvis aviatorius Jonas Daraška, Beverly Shores tarybos viceprezidentas Craig Nordstrom ir minėjimo rengėjas Ernestas Lukoševičius.

Inos Stankevičienės nuotr.

minėjimas, kuriame dalyvavo Beverly Shores miestelio valdžios atstovai, JAV ir LR kariuomenės veteranai, lietuviškų organizacijų atstovai, bendruomenininkai, vietos lietuviai ir svečiai. Minėjime kalbėjęs Beverly Shores miestelio tarybos prezidentas Geof Benson pakvietė visus lietuvius 80 metų jubiliejų sutikti „Lituanicos”

parke. Sveikinimą minėjimo dalyviams atsiuntė LR Seimo narys Valentinas Mazuronis, miestelio vadovus ir lietuvius pasveikino LR gynybos atašė iš Washington, DC, plk. Antanas Jurgaitis. Po minėjimo vyko šventinis pabendravimas, maudynės Michigan ežere, plažo tinklinio varžybos Dariaus ir Girėno taurei laimėti.

Mokslo premijos paskirtos trims užsienio lietuviams

Vilnius (ELTA) – Už tarptautinio lygio mokslo pasiekimus ir bendradarbiavimą su Lietuva Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija šiemet apdovanos tris užsienio lietuvius. Mokslo premijas gaus Vokietijoje gyvenantis chemikas Vilius Lėnertas, biochemikas Skirmantas Kriauciūnis iš Jungtinės Karalystės ir psichologas, „Draugo“ bendradarbis Romualdas Kriauciūnas iš JAV.

Freiburgo universitetinės vaikų ligoninės Vokietijoje klinikinės chemijos ir diagnostikos specialistas V. Lėnertas mokslo premija įvertintas už aktyvų bendradarbiavimą ir para-

mą Lietuvai laboratorinės medicinos, ypač paveldimų ligų diagnostikos srityje.

Oxford universiteto Ludwig vėžio tyrimų instituto Jungtinėje Karalystėje biochemijos specialistas S. Kriauciūnis apdovanojamas už atradimus DNR tyrimų srityje ir bendradarbiavimo ryšius su Lietuvos biotechnologais.

Neįgalumo nustatymo tarnybos Michigan socialinio draudimo departamento JAV klinikinės psichologijos specialistas R. Kriauciūnas premijos nusipelnė už mokslo pasiekimų sklaidą.

Iš viso mokslo premijoms šiemet užsienio lietuviai pateikė 14 kandidatūrų. 4 kandidatų paraiškų sulaukta iš JAV, po dvi – iš Jungtinės Karalystės ir Vokietijos, po vieną kandidatą – iš Italijos, Šveicarijos, Australijos, Rusijos, Ispanijos ir Taivano. Švietimo ir mokslo ministerija iškilniausiems užsienyje gyvenantiems lietuviams mokslo premijas skiria jau šeštus metus. Iki šiol premijas yra gavę 18 mokslininkų. Mokslo premijos dydis – 13,000 litų. Premijų iškilmingas įteikimas planuojamas rudenį. Premijų laureatai savo pasiekimus visuomenei pristatys skaitydami viešas paskaitas.

Lietuvos tinklininkės – pasaulio jaunių čempionės!

Larnaka (ELTA) – Lietuvos paplūdimio tinklininkės Ieva Dumbauskaitė ir Monika Povilaitytė tapo pasaulio jaunių (iki 19 metų) čempionėmis. 17-metės lietuvės Kipre vykusio pasaulio jaunių čempionato merginų varžybų baigiamosiose rungtynėse liepos 14 d. 2:0 įveikė nugalėtojų vardą gynusias lenkes Karolina Baran ir Katarzyna Kociolek. Lietuvos tinklininkės, kurios pernai tapo Europos jaunių (iki 18 metų) čempionėmis, su Lenkijos atstovėmis žaidė ir grupių varžybose. Tada mūsų šalies turėjo pripažinti varžovių pranašumą 0:2.

Tai antras Lietuvos paplūdimio tinklininkų aukso medalis planetos jaunių pirmenybėse. 2004 m. ant aukščiausio pakylės laiptelio kopė šiauliečiai Arvydas Mišeikis ir Arūnas Kirsnis. Vaikinių varžybose kelmiškis Gilbertas Kerpė ir raseiniškis Arnas Rumševičius pasidalijo 5–8 vietomis.

Tinklininkės Ieva Dumbauskaitė (k.) ir Monika Povilaitytė.

DRAUGAS 4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Redakcijos žodis

Keturias dienas, liepos 12–15 d., Lietuvoje, Prienų rajone, vykusio pirmojo Pasaulio lietuvių jaunimo susitikimo (PLJS), pritraukusio per 3,000 dalyvių iš daugiau nei 30 pasaulio šalių, dalyviai vienbalsiai tvirtino, jog blogiausia yra tada, kai žmogus išvažiavęs svetur spjauna į viską ir niekad nebegrįžta į Lietuvą. O jei sugrįžtama, kad ir kartą per metus, bei pasidalinama užsienyje sukaupta patirtimi – tada viskas tvarkoje. Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos renginį globojusi ir jį atidariusi Lietuvos Respublikos prezidentė Dalia Grybauskaitė jaunimui reikalavimų kartelę kėlė kiek aukščiau – ji teigė visada palaikysianti tuos, kurie norės tapatinti save su Lietuva ir dirbti jai. Ar tai ir yra tai, ką vienas iš PLJS ambasadorių Algirdas Kaušpėdas įvardijo kaip „mūsų lietuvių modernizavimą“, greičiausiai dar anksti spėlioti. Bet norisi tikėti, jog susitikimo metu būta ir daugiau įdomesnių bandymų įvardyti save, savo įsipareigojimus bei pareigas.

Vyr. redaktorė **Dalia Cidzikaitė**

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday
except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by
the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.
Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL
and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

**Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5532**

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą
nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį
pažymime, iki kada prenumerata galioja.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV

metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00
Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00
• 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis
oro paštu

metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00
į Lietuvą reguliariu paštu

metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00
• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00
• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis
oro paštu

metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00
į Lietuvą reguliariu paštu

metams \$70.00

Vyriausioji redaktorė – Dalia Cidzikaitė
dalia.cidzikaitė@gmail.com
Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –
Renata Šerelytė
rainbow.vilnius@gmail.com
Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien,
nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien,
nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija už skelbimų turinį neatsako.
Skelbimų kainos atsiunčiamos
gavus prašymą, ką nors skelbti.
• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra.
Nenaudotų straipsnių nesaugoja.
Siunčiant prašome pasiūlyti kopiją.

El. paštas:

rastine@draugas.org
skelbimai@draugas.org
administracija@draugas.org

TEMA: SEIMO RINKIMAMS ARTĖJANT

Partijos „Tvarka ir teisingumas“ galimybes rudenį vyksiančiuose Seimo rinkimuose nusipėti ypač sunku. Šiuo metu įvairios gyventojų apklausos šiai partijai žada trečią vietą, užleidžiant į priekį Lietuvos socialdemokratų LSDP ir „darbiečius“. Net jei rinkimai taip ir pasibaigtų, kiltų daug klausimų, ar „tvarkiečiai“ ir toliau snūduriuos opozicijoje, ar taps valdančiosios koalicijos dalimi.

Tarsi yra pasiektas išankstinis sutarimas, jog po rinkimų valdžią sutiktų dalintis „darbiečiai“, LSDP ir „tvarkiečiai“, tačiau balsavimas dėl naujos atominės elektrinės statybos tarp šių politinių jėgų sukėlė įtampą. Jų nuomonės išsiskyrė, balsuojant dėl Konstitucijos pataisos, patikslinančios teisinį šeimos apibrėžimą, skiriasi programinės nuostatos daugelyje sričių. Taip pat nepamirškime ir to, kad ne tik Algirdui Butkevičiui ir Viktor Uspaskich, tačiau ir praktiškai bet kuriam kitam politikui lengviau tartis su Valentinu Mazuroniū ar jo sūnumi nei su Rolandu Paksu. Netikiau, jog kam nors, išskyrus patį Paksą ir jo ištikimiausius bendražygius, norisi, kad jis trečią kartą taptų premjeru. Kitas dalykas – kol kas tegalime spėlioti, kokią dalį „tvarkiečių“ rinkėjų nuvilios kitos, radikalių permainų reikalaujančios politinės jėgos, pavyzdžiui, tautininkai, kurie kur kas garsiau nei „tvarkiečiai“ kalba apie tautinės tapatybės puoselėjimą, ar Neringos Vencienės buriama politinė jėga, skelbianti kovą esą korumpuotai ir neteisingai politinei sistemai. Netikiau, jog „tvarkiečiai“ gali apskritai nepatekti į Seimą, tačiau tikrai nenustebčiau, jei ši partija gautų gerokai mažiau balsų, nei šiuo metu sako sociologiniai tyrimai. (...)

Komunistas, liberalas, patriotas – kas toliau?

„Tvarkiečiai“ prieš dešimtmetį susibūrė kaip politinio palaikymo komanda Paksui. Nors po pastarojo apkaltos „tvarkiečiai“ įrodė, kad nėra vien tik vieno žmogaus partija, tačiau jų vertinimas absoliučiai daugumai žmonių tiesiogiai priklauso nuo požiūrio į Paksą. Inžinierius, lakūnas Paksas, skelbdamas savo biografijos faktus, atkakliai „pamiršta“, kad jo politinė karjera prasidėjo Sovietų Sąjungos komunistų partijoje. Sutinku, kad jis tikrai ne vienintelis šios partijos narys, aktyviai veikiantis pokomunistinės Lietuvos politiniame gyvenime, tačiau narystė TSKP sunkiai dera su nepalaužiamo, tvirtus principus turinčio žmogaus įvaizdžiu, kurį puoselėja Paksas ir jo aplinka. Taip pat ir tolesni Paksio politiniai virazai liudija veikiau apie didelį valdžios troškimą, o ne apie tvirtą vertybinį stuburą. 1992 m. Paksas metasi į verslą ir vadovauja savo įkurtai verslo įmonei. Iki pat 1997 m., kai jis Tėvynės sąjungos (TS) sąrašė išrenkamas Vilniaus miesto tarybos nariu ir netrukus pirmą kartą tampa sostinės meru.

Visos kadencijos jis neišbūna, nes 1999 m. birželį palypėja dar vienu politinės karjeros laipteliu ir tampa devintosios Vyriausybės premjeru. Primenu, kad jis pakeitė Gediminą

Trečiosios Respublikos „ereliai“?

ANDRIUS NAVICKAS

Vagnorių, kovos tarp TS ir prezidento Valdo Adamkus įkarštyje. Beje, anuomet Adamkaus komanda ragino liberalus į premjero postą siūlyti Eugenijų Gentvilą, tačiau jie atsiskė, nes manė, jog racionaliau nesivelti į politinių aistrų sūkurį. Tai atvėrė kelią Paksui ne tik į Vyriausybės vadovus, bet ir į Vytauto Landsbergio įpėdinio TS vietą. Tiesa, jau po kelių mėnesių Paksas viešai pasakė žymiąją kalbą, kuri akimirksniu jį padarė populiariausiu Lietuvos politiku. Jis pareiškė, kad atsistatydina, protestuodamas prieš „Mažeikių naftos“ pardavimą amerikiečių bendrovei „Williams International“. Šis žingsnis reiškė ir radikalų santykių nutraukimą su TS.

Tai, kad „Mažeikių naftos“ praradimas, tiksliau – šio pardavimo sąlygos, kelia daug abejonių, ar tai buvo tikrai Lietuvos valstybei naudingiausias sprendimas. Tačiau noriu atkreipti dėmesį, kad Paksas, kaip Vyriausybės, kuri derėjosi su amerikiečių bendrove, vadovas, deja, nesugebėjo – dėl objektyvių ar subjektyvių priežasčių – pasiekti geresnių sąlygų Lietuvai. Kitas svarbus dalykas – jo garsioji kalba neužkirto kelio sandoriui. Jis paprasčiausiai „nusiplėvė rankas“ ir susirinko politinius kozirius, kurie jam netrukus leido antrą kartą tapti Vilniaus miesto meru. Vėlgi tik trumpam, nes netrukus vyko Seimo rinkimai, kuriuose jis vadovavo Liberalų sąjungos sąrašui ir netrukus tapo vienuoliktosios Vyriausybės premjeru. „Naujosios politikos“ koalicija buvo trumpalaikė. (...) Netrukus Paksas, o paskui jį ir jo simpatikai pasitraukė iš Liberalų sąjungos ir pradėjo kurti Liberalų demokratų partiją.

Talkinant profesionaliems viešųjų ryšių specialistams, Paksas gudriai kovojo su politiniais oponentais. Atrodė, kad jis neturi galimybių įveikti populiarią prezidentą Adamkų, tačiau Pakso rinkimų štabas negailėjo pinigų rinkimų agitacijai, buvo griebtasi ir „juodųjų technologijų“ (...).

Dar kartą apie „paksogeitą“

Tiek pats Paksas, tiek jo artimiausia aplinka paksogeitą vertino kaip samokslą ir kerštą prezidentui, norėjusiam reformuoti ydingą politinę sistemą. Tiesa, dauguma Pakso vykdytų reformų tebuvo pastangos telkti politinę galią savo rankose. Veikia galima kalbėti apie iki šiol nepaaiškintą artimą ryšį su verslininku Jurij Borisov, kuriam neteisėtai buvo suteikta LR pilietybė, kuris netgi buvo paskirtas visuomeniniu patarėju ir pagarsėjo pavadinamas prezidentą „politiniu lavonu“. Taip pat verta prisiminti ir tai, kad Paksas svariai naudojosi viešųjų ryšių specialistų ir psichologų iš Rusijos paslaugomis bei itin pasitikėjo gruzinų žiniuonės Lena Lolišvili patarimais. (...) Vienas iš kaltinimų Paksui buvo ir tai, jog jis nėra vienodai teisingas visiems, bet prote-

guoja jam artimų asmenų turtinius interesus. Taip pat ir Pakso „sparnuotos frazės“, kurios labiau derėjo subankrutavusio cirko klounui nei prezidentui. Pakso priešininkai apie

apkaltą kalbėjo, kaip apie labai svarbų politinį apsisvalymą, kuris esą atvers naują Lietuvos politinio gyvenimo puslapį. (...)

Kita vertus, tai, kad didelės dalies politinių aktyvistų, kovojusių už apkaltą, motyvai nebuvo tyri, jokių būdu nereikia, kad Paksas tebuvo nekalta auka. Tiksliausia būtų sakyti, kad jis nebuvo nei Robin Hood, paskelbęs karą neteisingai sistemai, nei demonas, kurio politinis išvaymas išgydė sistemą. Paksas buvo sudėtinė politinės sistemos dalis. Suprantu jo pasipiktinimą, kodėl jo politinės nuodėmės buvo smerkiamos, o kitų nutylimos. Tačiau tai, kad politinių gaujų kare silpnėjęs pralaimi, tikrai nėra pagrindas apie jį kalbėti kaip apie šventąjį ar teisuolį. Jis tėra vienas iš ydingos sistemos elementų.

Paksas nenurimo ir po apkaltos ir apskundė ją Europos Žmogaus Teisių Teismui (EŽTT). Skundo esmė: esą Lietuva jam neužtikrino nešališko ir sąžiningo teismo, o neterminuotas draudimas užimti pareigas, kur reikalinga duoti priešai valstybei, esą pažeidžia jo pamatines teises. 2011 m. sausio 6 d. EŽTT paskelbė, kad Lietuva pažeidė nušalintojo prezidento teises, uždrausdama jam neterminuotą laiką kandidatuoti į Seimą. Paksas suskubo paskelbti apie tai, kad yra išteisintas ir įrodė savo tiesą, tačiau realiai EŽTT niekaip nevertino Pakso kaltumo ar nekaltumo, tik nusprendė, jog jam skirta bausmė neatitinka šiandien taikomų žmogaus teisių apsaugos reikalavimų.

Šį pavasarį LR Seimas priėmė įstatymų pataisą, atveriančią kelią Paksui, kuris šiuo metu visai maloniai leidžia laiką Europos Parlamente, duris sugrįžti į Seimą. Tiesa, rugpjūčio pabaigoje vyksiančiame specialiajame Konstitucijos Teismo posėdyje bus galutinai išaiškinta, ar toks Seimo sprendimas neprieštarauja Lietuvos teisės normoms. (...)

Trečioji „tvarkiečių“ Respublika

Noriu tikėti, kad „Tvarkos ir teisingumo“ rinkimų programos pavadinimas „Trečioji Respublika“ neturi nieko bendro su neoficialiu hitlerinės Vokietijos pavadinimu – „Trečiasis Reichas“. Nors, kaip prisime name, Pakso įvaizdyje būta pretenzijų tapti tautos fiureriu: „tvarkiečių“ simbolikoje galima išvėlgti nacistų naudotų simbolių atspindžių, o liūdnai pagarsėjusi Pakso rėmėjų eisena su deglais buvo tiesioginė aliuizija į hitlerinės Vokietijos laikų politinius gestus.

Beje, „tvarkiečių“ rinkimų programa surašyta vengiant radikalių šūkių bei karingų deklaracijų. O pati programos įžanga gerokai sutrikdė (...). Trikdė tik tai, jog visa tai, kas pasakyta, itin tinka ir patiems „tvarkiečiams“, kažkada ketinusiems tapti politiniais gelbėtojais, besiblaškančiais partinėje sistemoje ir tikrai nespinduliuojančiais **Nukelta į 8 psl.**

JAV prezidento Barack Obama taip ilgai puoselėjamas visuotinės sveikatos apdraudos įstatymas Affordable Care Act (ACA), oponentų pravardžiuojamas „Obamacare“, susilaukė didelio laimėjimo, kai anksčiau birželio 28 d. rytą ir pats prezidentas buvo maloniai nustebintas, išgirdęs, kad JAV Aukščiausiasis Teismas (AT) vis dėlto pripažino, jog Kongreso jau priimtas įstatymas neprieštarauja Amerikos Konstitucijai.

Vos dviem valandoms praėjus nuo AT sprendimo, nudžiugęs Obama tautai taip kalbėjo: „Dabar amerikiečiai pasijus daug saugesni, žinodami, kad jų sveikata yra rūpinamasi ir kad aš to nesiekiau tik politiniais sumetimais.“ Gal dar labiau už prezidentą dėl AT sprendimo buvo pradžiuginta Atstovų rūmų demokratų sparno vadovė Nancy Pelosi, kuri, vos išgirdusi AT sprendimą, paskambino savo vyrui šaukdama: „Branzusis, mes laimėjome!“

Kitai taip atsiliepė respublikonai. Kandidatas į prezidentus Mitt Romney šį ACA įstatymą pavadino „job killer“. Kaip jis paaiškina, kad jis pats, būdamas Massachusetts gubernatoriumi, 2006 m. įvedė į „Obamacare“ panašią sveikatos apdraudą, kol kas dar nėra aišku. Cinikai tikrai ją galėtų pavadinti „Romneycare“. Buvusi Respublikonų partijos kandidatė į prezidentus Michelle Bachmann tik pastebėjo, jog „AT mums (visai Amerikai, ne vien Massachusetts) uždėjo neįmanomą našta mokėti už utopines svajones.“

Milijonams sveikatos apdraudos neturinčių amerikiečių tai reiškė didelę pergalę, tuo tarpu kitiems, gal gausiesiems, milijonams toks AT sprendimas atrodė nereikalingas, vis didėjantis vyriausybės kišimasis į privataus eilinio amerikiečio asme-

Sveikatos apdrauda – visiems amerikiečiams?

ALEKSAS VITKUS

ninį gyvenimą.

Kas nustebino politikus ir visą visuomenę, buvo tai, kad vyriausias AT teisėjas John Roberts, paprastai laikomas konservatyvių pažiūrų, prisidėjo prie keturių (iš jų net trys – moterys) liberalios pakraipos teisėjų, taip 5:4 balsų santykiu nulėmęs Obama trokštamą pergalę. Kaip konservatyvus Roberts įstengė save įtikinti, kad, taip balsuodamas, AT nepažeis Konstitucijos?

Kai 2010 m. Obama stūmė sveikatos apdraudos įstatymą, jis išakmiais tvirtino, jog toks įstatymas nereiškia mokesčių padidėjimo, nes „Amerika, žinodama savo didžiulį išsiskolinimą ir sunkią ekonominę krašto padėtį, to sau negali leisti“. Todėl tuo įstatymu versdamas amerikiečius pirkti sveikatos apdraudą, žodžio „mokesčiai“ jis nevartojo, o šmaikščiai tai pavadino įvairiai supraštai galimu „mandatu“.

Kadangi mandatas viešojoje teisėje paprastai žymi įgaliojimą, AT galėjo tai pripažinti kaip prieštaraujantį Konstitucijai. Todėl, kilus teisiniams argumentams, Baltųjų rūmų advokatai grįžo prie žodžio „mokesčiai“. Čia Roberts ir rado išeitį: „Reikalavimas, kad piliečiai pirktų sveikatos apdraudą, yra nekonstitucinis, bet Kongresas turi uždėti mokesčius tiems, kurie tokio valstybės tvarkomo sveikatos draudimo nepaieškia.“

Su tokiu įstatymo aiškinimu

griežtai nesutiko AT teisėjas Antonin Scalia, Roberts sprendimą pavadinęs „juodąja magija“. Prieš ir po AT sprendimo paskelbimo daugumos politikų nuomonė buvo ta, kad jei AT būtų nepatvirtinęs ACA įstatymo, AT galėtų būti kaltinamas pasiekęs „politinį“ sprendimą, nes visi keturi konservatyvūs AT nariai yra paskirti respublikonų prezidentu. Gal Roberts ir norėjo to išvengti? Ir dar viena ironija: kai Kongrese buvo balsuojama dėl prez. George W. Bush į AT pasiūlyto kandidato Roberts, tuo metu buvęs sen. Obama balsavo prieš (!) Roberts.

Kongreso priimtą ACA įstatymą prezidentas Obama pasirašė 2010 m. kovo 23 d. Šis nepaprastai sudėtingas 2,700 puslapių įstatymas turėjo radikaliai pakeisti individualių piliečių, apdraudus bendrovių, darbdavių ir valstijų teises ir prievoles. Netrukus tai sulaukė aštraus politikų atgarsio, kai net 26 valstijos pasiskundė, kad įstatymas, jei bus vykdomas, reikalaus iš piliečių pirkti sveikatos apdraudą, privers valstijas praplėsti „Medicaid“ programas ir taip pažeis Konstituciją. Buvo iškeltos net kelios bylos, neprivedusios prie aiškaus sprendimo. Obama administracija, 26 valstijos ir nedidelė darbdavių grupė kreipėsi į AT, prašydamos jo sprendimo. 2011 m. lapkričio 14 d. AT sutiko šią bylą nagrinėti. Po ilgų diskusijų devynių narių AT š. m. birželio 28 d. priėjo prie kontroversinio spren-

mo, patvirtinančio įstatymo pagrindinę esmę, bet pasisakančio prieš federalinės „Medicaid“ programos praplėtimą, grasinantį atskirų valstijų finansiniam stabilumui.

Nors daug ACA įstatymo paragrafų ir taisyklių bus pradėtos įgyvendinti tik 2014 metais ar dar vėliau, jau dabar demokratai džiaugiasi galį savo rinkėjams aiškinti kai kurias jau priimtas taisykles, pvz., vaikai net iki 26 metų gali būti draudžiami per savo tėvų apdraudą; draudimo bendrovės neturės teisės atsisaikyti apdrausti vaikus, turinčius net ir sveikatos problemų (pre-existing conditions).

Tuoju po AT sprendimo paviešini Romneį prizadėjo, kad jei jis bus išrinktas Amerikos prezidentu, jo pirmas žingsnis bus atšaukti federalinį „Obamacare“ įstatymą. Bet kas bus, jei Obama laimės? Paskutiniu metu Obama savo „didžiadvasiška“ politika palenkė į savo pusę nemažai balsuotojų. Jis pasisakė einas už gėjų teises, jis neleido Arizona valstijai sulaikyti nelegalių imigrantų srauto, praktiškai suteikė amnestiją milijonui JAV gimusių lotynų kilmės jaunuolių, o dabar pasipuošė visuotinos, kokios formos ji bebūtų, sveikatos apdraudos skraiste.

Obama perrinkimas užtikrintas? Jei taip, tai kodėl visos apklausos rodo, kad absoliuti dauguma amerikiečių yra susirūpinusi dėl vegetuojančios ekonomikos ir nemažėjančio nedarbo, tuo tarpu kai tik 6 proc. sveikatos apdraudos problemą laiko pačia svarbiausia?

Aleksas Vitkus – iš profesijos inžinierius. Buvęs dviejų PLB valdybų, IX PLB seimo, LF, PLC bei ALIAS narys. Lietuviškoje išeivijos spaudoje bendradarbiauja jau ketvirtį šimto metų. 2007 m. gavo JAV LB Kultūros tarybos spaudos darbuotojo premiją.

LAIŠKAI

VARDINĖS IR KRIKŠTYNOS

Romualdo Kriaučiūno raginimas švęsti vardines („Draugas“, 2012 m. liepos 10 d.) siejasi su patirtimi krikščionose. Apeigų pradžioje tėvai pasako vaikelio vardą. Kunigas kartais klausia, kodėl skiriamas Barboros, Luko ar kitas vardas. Dažnai atsakoma, kad gražiai skamba (ir tinka abiem kalboms). Kas kelinta šeima pamini, kad yra šventasis Benas ar Greta. Rečiau pasakoma – XXI amžiuje sunku prisiminti – kuo žymus Nojus, Dovydas ar Izabelė. Nedažnai pasako, kad vardas primena senelį, močiutę ar brangų dėdę, seserį.

Sulaukę Sutvirtinimo amžiaus (apie 14 m.), vienas iš dešimties žino savo vardinių dieną, kiek mažiau – apie vardo reikšmę ar šventojo, šventosios gyvenimą. Kartais jaunas žmogus dar negali paaiškinti savo lietuviško vardo kaip Kovas, Rasa, Goda, Mantas.

Jau pusšimtis metų, kai nebeprivaloma krikštyti krikščionišku vardu, tačiau gera dalis žmonių prie vaiko „tikro vardo“ prideda niekad nebeminėsimą „Krikšto vardą“. (Sakome, kad vaiko Krikšto vardas yra tas, kuriuo tėvai sūnų ar dukrą vadina, kuriuo ir Dievas jį, ją pažįsta.) Jei mokame kitų kalbų, galime šventųjų žinyuose surasti apie jų gyvenimą, o lietuviškuose vardų žodynuose – vardo kilmę, reikšmę. Kartą teko sutikti mergaitę vardu Aspirina, tačiau negalėjome rasti vardinių

dienos.

Antanas Saulaitis, SJ
Lemont, IL

GRAŽIAUSIA IŠ MELODIJŲ – TANGO

Tokia antraštė „Kauno diena“ rašė apie dainininką Juozą Nakutavičių – vienintelį iš Amerikos, dalyvavusį telemaratone Dainų slėnyje 1993 m.

„Rytoj telemaratone dainuosiu tango, – sakė Juozas Nakutavičius. – Turbūt tango niekas nedainuos... Kad jūs žinotumėt, kaip man gaila tų, kurie nemoka ar nenori klausytis tango, šokti tango, dainuoti tango, nes tango – pati gražiausia melodija.“

„Kauno diena“ pateikia žinių apie Juozą N. (toliau – J. N.), Kaune gimusį ir augusį jaunuolį, ne savo noru palikusį Tėvynę, jo įsikūrimą už Atlanto, kurį mes visi patyrėme ir kuris nebuvo rožėmis klotas. Minima, kad J. N., šalia sunkaus darbo liejykloje, rado laiko ir kultūrinei veiklai – dainavo „Perkūno“ chore, kvartete, oktete, „nesuskaičiuojamą daugybę kartų“.

J. N. prieš dešimt metų su mūsiške „Oktava“ išrašė plokštelę „Dainuok ir šok“, kita plokštelė vadinasi „Ir vėl žydi gelės“. „Vyresnio amžiaus klausytojai pasididžiuoja, kad solistas primena jiems Antano Šabniausko dainuotas melodijas“, – rašo „Kauno diena“.

Taigi drįstu tarti, kad J. N. graži-

no tango į Lietuvą. Turiu pagrindo taip sakyti. Man viešint Lietuvoje 1985 m., viešbutyje „Lietuva“ su mūsų didele šeima valgant vakarienę, muzikantai visą laiką grojo man visai nepažįstamą šokių muziką. Prašiau, kad pagrotų tango. Mano nustebimui, turėjau laukti gerą pusvalandį, kol jie surado tango gaidas. Nelabai draugiškai, bet pagrojo.

Na, ir dar vienas nutikimas, susijęs su tango. 2008 m. šventėme mūsų Rochester, NY, lietuvių Šv. Jurgio bažnyčios (dabar jau parduota) 100-to metų jubiliejų. Tada dar čia gyveno kun. Gintaras Jonikas. Jo dėka šventės programai buvo pakviestas Radviliškio jaunų mergaičių choras. Po iškilmingo minėjimo buvo šokiai. Pastebėjau, kad grojant tango muzikai, jaunos radviliškietės susisprietė į būrelį ir tik šnekučiavosi, juokavo. Bet kai užgrojo „Pretty Woman“, jos taip išsisiūbavo, rodė, kad dangus su žeme maišosi. Supratau, kad jos dar buvo per jaunos prisiminti, kai Juozas Nakutavičius koncertavo Lietuvoje ir dainavo tango melodijas.

Kostas Mačiulis
Rochester, NY

J. JABLONSKIS IR P. AVIŽONIS

Buvo įdomu ir malonu „Drauge“ perskaityti, kad Lietuvoje bus pagerbtas Jonas Jablonskis (Algis Vaškevičius „Marijampolė šventė ir linksminosi tris dienas“, 2012 m. birželio 19 d.). Bet straipsnio autorius,

matyt, nežinojo, kad pirmą lietuvišką gramatikėlę išleido Petras Avižonis, gydytojas ir profesorius, tuo metu, kiek atsimenu, medicinos studentas Dorpatu universitete (dabar Tartu universitetas), ir jam labai daug padėjo Jablonskis. Avižonis ypač domėjosi lietuvių kalba ir net galvojo būti kalbininku, bet Jablonskis patarė jam studijuoti mediciną – tokiu būdu Avižonis galėsias padėti daugiau žmonių, nei būdamas kalbininku.

Petro Kriaušaičio slapyvardis atsirado taip: Petras buvo Avižonio vardas, o Kriaušaitis buvo vienas iš Jablonskio slapyvardžių. Jie turėjo labai daug bėdų tą gramatikėlę išspausdinti. Bet nusiuntę į Ameriką, kur Amerikos lietuviai skelbė konkursą lietuviškos gramatikos išleidimui ir paruošimui, jie laimėjo pirmą vietą ir gavo 50 dol. premiją, kurią abu pasidalino per pusę.

Iš įvairių Avižonio pasakojimų atrodo, kad Jablonskis buvo ypatingai darbštus ir geras žmogus. Jis padėjo, kiek tik galėjo, jauniems lietuvių kalbos mylėtojams. Vėliau Avižonis lietuvių kalba išleido medicinos terminų žodynėlį. Daugelis jo sugalvotų lietuviškų terminų medicinoje yra vartojami ir šiandien.

Apie Petrą Avižonį ir jo atliktus darbus labai daug žino Birutė Briaukienė, toje srityje apgynusi savo doktoratą.

Liuda Avižonienė
Park City, UT

TELKINIAI

Chicago, IL

Konferencijos dalyviai su pagrindiniu pranešėju Kunigų marijonų Lietuvos šv. Jurgio provincijos viceprovincijolu kun. Miliausku, MIC.

Jono Kuprio nuotr.

Pal. Jurgio Matulaičio metams skirta konferencija

VIDA SAKEVIČIŪTĖ

Præjus Palaimintojo Jurgio Matulaičio metų pagrindiniams renginiams Čikagoje – iškilmingoms šv. Mišioms ir pokyliui, atėjo laikas kitam suėjimui – konferencijai ir palaiminimui.

Sekmadienį, birželio 3 d., gražią, saulėtą, gana šiltą dieną, vykau į Marijonų vienuolyno patalpas. Pasištačiusi automobilį aikštelėje prie „Draugo“ redakcijos, per sodybą ėjau link vienuolyno. Eidama prisiminiau čia, koplyčioje ir svetainėje, vykusius Amerikos Lietuvių Romos katalikų (ALRK) Moterų sąjungos suvažiavimus. O, kaip čia būdavo linksma per „Draugo“ gegužines, į kurias susirinkdavo daug žmonių, vyko pramogos, skambėjo muzika!

Įėjusi per vienuolyno duris, atsiūriau priešais laiptus, vedančius į susirinkimų kambarį. Bet koridoriuje – tamsu. Tuoj po dešine – taip pat tyku, nieko nėra. Išgirdusi pažįstamus balsus nuėjau link jų. Valgomajame suradau komiteto nares Vilę Kilikauskas, Angelą Leščinską, Marytę Smilgaitę ir Audrą Zakarauskas, besidarbuojančias prie vaišių paruošimo. Joms talkino Dalė Blekienė ir Julija Smilgienė. Pamažu pradėję rinktis popietės dalyviai sėdo prie stalų. Su svečiais bendravo ALRK

federacijos pirmininkas adv. Saulius Kuprys, koordinavęs šį renginį.

Kun. Tomas Miliauskas, MIC, atvykęs iš Lietuvos, Pal. Jurgio Matulaičio minėjimo proga išsamiai ir labai įdomiai pristatė palaimintojo biografiją – vaikystę, seminaristo laikus, kunigystę ir vyskupystę. Įdomu buvo girdėti apie tų laikų iššūkius. Palaimintasis ėjo su gyvenimu ir ryžosi padėti žmonėms, aktyviai dalyvaudamas jų siekiuose. Jis nebijojo pasisakyti už tiesą.

Kun. Miliauskas smulkiai nupasakojo palaimintojo sėkmingas pastangas atkuriant Marijonų vienuoliją, taip pat, kaip marijonai neteko savo vienuoliškų drabužių – tais laikais spauda suvaržė vienuolių veiklą, tad marijonams nieko kito neliko, kaip tik susiliesti su dioceziniais kunigais.

Po paskaitos vyko diskusijos apie Palaimintojo laikus. Pal. Jurgio Matulaičio metų renginių komiteto Čikagoje pirmininkas dr. Linas Sidrys padėkojo kun. Miliauskui už paskaitą ir atvykimą į Čikagą. Nusifotografavus vyko vaišės, bendravimas.

Kiek pasisvečiavus, konferencijos rengėjos pakvietė nuvykti į koplyčią palaiminimui. Koplyčia pasitiko mus spalvingais vitražais, gražia ir jaukia aplinka, kuri kvietė maldai

Po konferencijos dalyviai vyko į koplyčios palaiminimą.

ir susikaupimui. Kun. Miliauskas atliko palaiminimo apeigas, kurias savo giedojimu praturtino Giedrė Sokienė. Jos skambus balsas, palietęs dalyvių širdis, rodos, kilo į dangų.

Po palaiminimo dalyviai skirstėsi – vieni vyko į namus, kiti, kas no-

rėjo, galėjo pasilikti toliau pabendrauti prie vaišių.

Malonu buvo turėti progą išgirsti daugiau apie Pal. Matulaitį, apsilankyti Marijonų vienuolyno patalpose bei sodyboje.

Detroit, MI

Šaulių Joninės

VILIUS GAVEIKA

Birželio 23 d. Teodoro Daukanto jūrų šaulių kuopos šauliai svečiavosi pas Detroit „Švyturio“ kuopos šaulius jų stovykloje „Pilėnai“.

Buvome svetingai sutikti ir pavaišinti keptais paršiukais, alučiu iš trijų, pagal skonį ir stiprumą skirtingų statinių. Užkandai buvo visko, ko širdis geidė: tai ir šašlykai, kugelis, mišrainė ir kiti skanėstai. Buvome maloniai nustebinti gerai surengtos šventės. Buvo įdomus ir geras koncertas. Kas norėjo, galėjo varžytis tinklinio ir kitose sporto rungtyse.

Labai patiko, kad patiems reikėjo išsikepti šašlykus. Dėlto užsimezgė naujos pažintys, vyko malonus bendravimas.

T. Daukanto jūrų kuopos šauliai

visada garsėjo išradingumu. Štai ir šįkart visi šauliai buvo apsirengę vienodais marškinėliais. Be to, aktyviai dalyvavo šventėje tiek skaičiūmi, tiek prisidedami prie dainavimo, parodė, nors kuklią, bet savo programėlę. Tikėkime, visi laimėtojai buvo patenkinti, laimėję po vyno butelį. Mūsų kuopos vadas Sigitas Savickas irgi veltui laiko neeikvojo. Aktyviai bendravo su šaulių vadu išseivijoje Mykolu Abariumi ir jo pavaduotoju Linu Orentu. Vyko dalykinis bendravimas, buvo aptarti einamieji šaulių reikalai.

O dainos ir šokiai tęsėsi prie laužo iki pat ryto. T. Daukanto jūrų kuopos šauliai dėkoja Detroit „Švyturio“ šaulių kuopos šauliams už maloniai praleistą laisvalaikį.

Gen. T. Daukanto jūrų kuopos šauliai Detroit šaulių šventėje.

A. Mikalaukaitės nuotr.

Lemont, IL

Pokalbis su kun. A. Kulbiu

DAINA ČYVIENĖ

Birželio 21 d., ketvirtadienį, penki Pal. Jurgio Matulaičio misijos nariai lankėsi Our Lady of the Sorrows bazilikoje, kurioje gyvena ir dirba buvęs Servitų vienuolijos provincijolas kunigas Augustinas Kulbis. Įdomi buvo ne tik bazilikos, bet ir apie ją pasakojusio kun. Kulbio istorija.

– Kunige, priklausote Marijos tarnų ordinui (angl. Friar Servants of Mary), dar kitaip vadinamiems servitams. Ar galite papasakoti, kodėl pasirinkote būtent šią vienuoliją? Kadangi Lietuvoje šio ordino nėra, gal galite daugiau papasakoti apie servitus?

– Servitų vienuolija buvo įkurta XIII amžiuje, 1233 metais, kada Katalikų bažnyčioje buvo juntamas noras atsinaujinti. Judėjimas prasidėjo tarp paprastų tikinčiųjų; sunku buvo jiems tapti „bažnytiniais“, nes tie vyrai nenorėjo gyventi vienuolynuose, o norėjo gyventi ir pamokslauti, gyvendami tarp žmonių kaip broliai. Tarp jų buvo kareivių, verslininkų ir kitų profesijų žmonių. Jie – paprasti tikintieji, broliai, itališkai *fratelli* (iš čia ir kilo sutrumpintas žodis *fra*, angliškai – *friar*). Todėl mes esame „Friar Servants of Mary“.

Marijos vardas mums buvo žmonių duotas, nes kopyltėlė, kur pirmieji servitai susitikdavo malda, buvo Šv. Marijos. Jie patys nepasirinko to vardo – žmonės pradėjo kalbėti apie brolius, susirinkusius Šv. Marijos kopyltėlėje, kuri priklausė verslininkų gildijai. Visi tų laikų vienuoliai labai gerbė Mariją.

Lietuvoje servitų nebuvo. Bet jų buvo Lenkijoje ir Bohemijoje (dabar – Čekijos Respublika). Prahos mieste, ant tilto per didžiąją upę, tarp kitų didžiūnų statulų yra ir mūsų Šv. Philip Benizi, servitų gen. vyresniojo, statula.

– Kur Jūs gimėte? Kur augote? Kada tapote kunigu?

– Gimiau Čikagoje 1931 m. spalio 3 d. lietuvių imigrantų Kazimiero Kulbio (iš Miežiškų) ir Julijonos Daugaravičiūtės (Raguvelės parapija) šeimoje. Tėvas į JAV atvyko 1906 m., motina – 1924 metais. Abu priklausė Aušros Vartų parapijai (tarp Western Ave. ir Oakley Ave.), kurioje buvau pakrikštytas Kazimiero vardu. Mūsų parapiją aptarnavo tėvai marijonai,

jie turėjo savo vienuolyną ir „Draugo“ spaustuvę Oakley gatvėje. Jau būdamas dirbau „Draugo“ spaustuvėje. Pradinę mokyklą lankiau Aušros Vartuose, vidurinę – Holy Trinity (Holy Cross Brothers, Chicago). Trejus metus dirbau „Chicago Tribune“, vakarais lankiau Loyola University. Visą jaunystę praleidau vakarinėje Čikagoje.

Į servitų vienuoliją įstojau 1950 m. rugsėjo 15 d. Naujokyną lankiau vienuolijos namuose Milwaukee, WI, kur daviau įžadus, gaudamas vienuolio vardą Augustinas. 1952 m. buvau pasiūstas į Airiją (šiaurinę jos dalį) mokytis filosofijos, 1954 m. – į Romą, mūsų servitų fakultetą Marianum, kur apsigyniau daktaro laipsnį teologijos srityje. Pasilikau Romoje dėstyti moralinę teologiją, prižiūrėti studentus, patarti mūsų dalyviams Vatikano suvažiavime.

Į Čikagą grįžau 1965 m., kur dėčiau servitų ir kitose seminarijose, Loyola University, Notre Dame University ir įvairiose kolegijose. Dirbau parapijose Detroit, Hillside, IL, Čikagos mieste, New Jersey, Oregon, CO. Vienuolijos reikalais teko pagyventi Europoje, Pietų Afrikoje, Australijoje, Tolimuosiuose Rytuose ir Pietų Amerikoje, Kanadoje ir Meksikoje. Teko ir savoje šalyje praleisti nemažai laiko. Dabar jau 8 metai, kai kaip pensininkas gyvenu Our Lady of Sorrows bazilikoje, dirbu ten, kur esu kviečiamas, kur vienuolijos provincijolas paskiria.

– Our Lady of Sorrows bazilika yra nuostabi bažnyčia! Kokios Jūsų pareigos bazilikoje?

– Bazilikoje darbuojosi įvairių iškilmių arba savaitinių misijų metu. Dažnai įvairiais tikslais esu kviečiamas giminės ir vaikystės draugų, neretai – palaidoti. Man einant 81 metus, manau, kad yra „normalu“ tokius dalykus atlikti.

– Kada galima apsilankyti bazilikoje?

– Baziliką galima lankyti kasdieną, tik įėjimas yra per vienuolijos duris, nes bazilikos durys būna užrakintos. Šeštadieniais bazilika atidaryta nuo 11 val. r., po pietų – susitarus. Sekmadienį šv. Mišios laikomos 8:30 ir 10:30 val. ryte, po pietų galima lankyti susitarus. Jeigu kas nori privačiai apžiūrėti baziliką, tai galima padaryti susitarus. Skambinkite į parapiją tel. 773-638-0159.

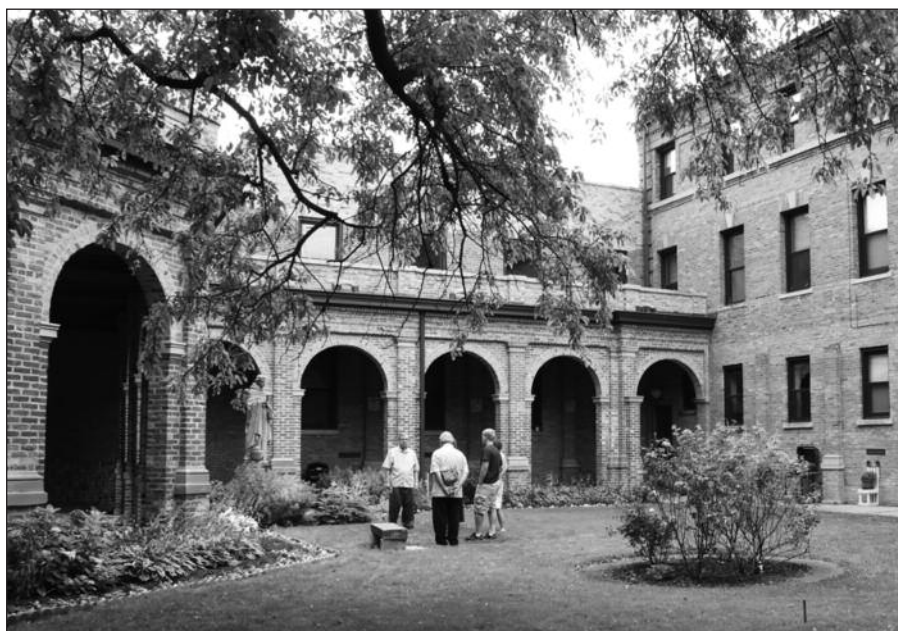
Pal. J. Matulaičio misijos nariai Our Lady of Sorrows bazilikoje.

Didingoje bazilikoje glaudžiasi net 10 kopylių.

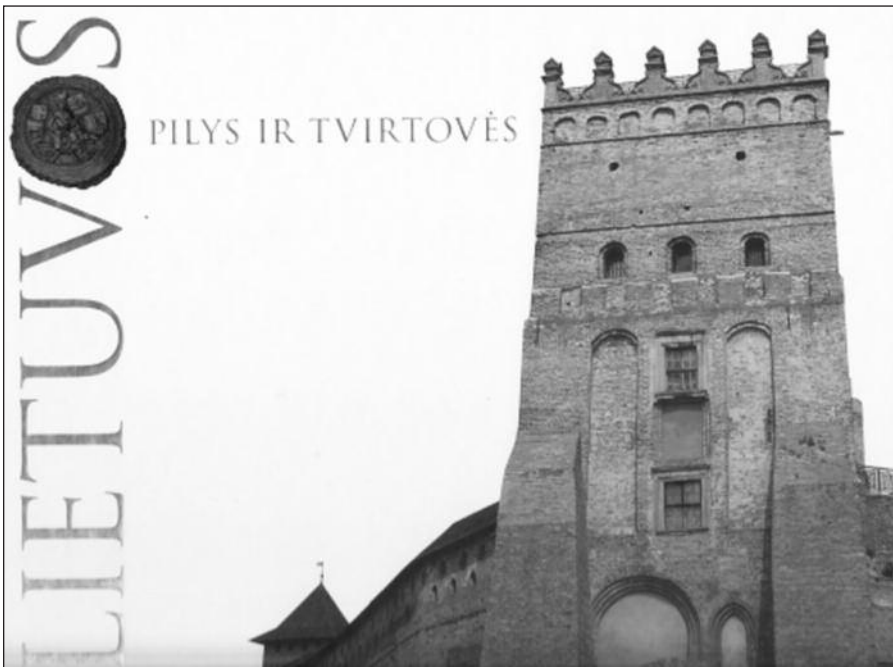

Bazilikoje dirbantis kun. Kulbis mielai papasakojo svečiams apie baziliką ir servitų vienuoliją.

Dainos Čyvienės nuotr.

Biržuose pristatytos naujos knygos

ANTANAS SEIBUTIS

2012 metus, paskelbtus „Muziejų metais“, Biržų krašto muziejaus „Sėla“ darbuotojai pažymi, surengdami Svetingųjų vasaros savaitgalių muziejuje ciklus. Antrasis ciklas – Muziejaus bičiulių savaitgalis – pradėtas birželio 29-ąją, knygų „Karo meno istorija“ ir „Lietuvos pilys ir tvirtovės“ pristatymu.

Į susitikimą su susirinkusiais biržiečiais atvyko pirmosios knygos autorius, Lietuvos karo akademijos prorektorius dr. Valdas Rakutis, žinomas istorikas Tomas Baranauskas, „Šviesos“ leidyklos bei Mokslo ir enciklopedijų leidybos centro atstovės.

Dr. V. Rakutis pasakojo, kad jo 2010 m. išleista knyga „Karo meno istorija“ – tai tik pirmoji dalis, apimanti laikotarpį nuo seniausių laikų iki 1850 metų. Knyga ruošiamą buvo kaip mokymo priemonę kariūnams, bet dabar pritaikyta ir visiems besidomintiems karo menu, strategija, koncepcijomis, puolimu ir gynyba tiek senųjų civilizacijų, tiek senovės Graikijos, Makedonijos, Romos, ankstyvųjų ir brandžiųjų (VI–XIII), vėlyvųjų (XIV–XV) viduramžių, naujųjų 1500–1560 m. laikais.

Knygoje apžvelgiama ir Trisdešimtmečio karo epocha 1560–1648, kabinetiniai 1648–1776 metų, revoliuciniai 1776–1850 karai. Pasak ir pačio autoriaus ir Mokslo ir enciklopedijų leidybos centro atstovės, planuojama išleisti dar dvi šios knygos tematikos dalis.

Antrąją pristatytą knygą „Lietuvos pilys ir tvirtovės“ parašė jau minėtas Valdas Rakutis, istorikas Tomas Baranauskas, geologas Valenti-

nas Baltrūnas bei archeologas Gintautas Zabiela. Šioje 2011 m. „Šviesos“ leidyklos išleistoje knygoje surinkti skirtingų sričių specialistų – geologo, archeologo, karo istoriko, istoriko – straipsniai leidžia suvokti Lietuvos pilių fenomeną, aptariama gamtinė piliakalnių kilmė, atskleidžiama pilių ir kitų gynybinių įtvirtinimų raida nuo pirmųjų įtvirtintų gyvenviečių iki istorinių laikų pradžios pilių.

Pasak V. Rakučio, tokią knygą buvo įdomu rašyti, nes joje apžvelgiamos ne tik Lietuvoje esančios pilys, bet kalbama ir apie Prūsijoje, Livonijoje, Lietuvos Didžiojoje kunigaikštystėje buvusias lietuvių pilis bei tvirtoves. T. Baranauskas smulkiai tyrinėjo Lietuvos ir Lietuvos Didžiosios kunigaikštystės sąvokas, kalbėjo apie tiek Baltarusijoje, tiek Ukrainoje buvusias lietuviškas pilis, tautinę savimone, istorinę atmintį bei dabarties realijas.

Po to susirinkę biržiečiai galėjo betarpiškai įsitikinti Biržų pilies unikalumu, jos fortifikacijų išskirtinumu visos Lietuvos istorijos raidoje. Dr. Valdas įtaigiai prie savo paties kažkada gaminto Biržų pilies maketo pasakojo tvirtovių gynybos ir puolimų subtilybes, analizavo ir puolančių, ir besiginančių vidinį nusiteikimą, psichologinę būseną tiek sėkmės, tiek ir nesėkmės atvejais.

Įspūdžiui dar sustiprinti, visi buvo pakviesti pasivaikščioti po Biržų pilies teritoriją, kuri yra klasikinis olandiškųjų bastioninių tvirtovių pavyzdys. Buvo galima nuo pilies maketo pereiti prie „gyvo“ reginio, istorijos pamatymo, priminimo ir supratimo.

Valdas Rakutis prie savo paties gaminto Biržų pilies maketo pasakojo apie tvirtovių gynybą ir puolimą. **Antano Seibučio nuotr.**

Gyvenimo kelionę baigė rašytojo A. Vienuolio duktė

TAUTVYDAS KONTRIMAVIČIUS

Šiomet minimos jubiliejinės rašytojo Antano Žukausko-Vienuolio (1882–1957) sukaktys – 130 metų nuo jo gimimo ir 55 metai nuo mirties – liks pažymėtos ir gedulo ženklų. Liepos 10 d. Los Angeles, CA, eidama 88-uosius metus, mirė jo dukra Laima Žukauskaitė-Ruigienė (1925–2012).

1925 m. sausio 26 d. Kaune gimusi A. Žukausko ir jo žmonos Leokadijos vienintelė dukra jau antrąją savo gyvenimo savaitę patyrė žinomo XX a. pradžios dvasininko palytėjimą ir palaiminimą – vasario 7-ąją Kauno Vytauto bažnyčioje ją pakrikštijo Juozas Tumas-Vaižgantas, kūdikį ant rankų laikė jos krikštamotė žymi aktorė Ona Rymaitė.

Augusti Kaune ir Anykščiuose, L. Žukauskaitė mokėsi Anykščių progimnazijoje, jau Antrojo pasaulinio karo metais, būdama septyniolikmetė, baigė Kauno 5-ąją gimnaziją. Pasirinkusi tėvo vaistininko profesiją, ji pradėjo dirbti A. Žukausko vaistinėje Anykščiuose, baigė vaistininko padėjėjų kursų.

Būdama 18-metė, ji ištekėjo už Lietuvos kariuomenės aviacijos leitenanto Albino Ruigio (1902–1997), su kuriuo 1944 m. vasarą pasitraukė į Vakarus, gyveno Vokietijoje lietuvių pabėgėlių stovykloje.

1949 m. Laima ir Albinas Ruigiai persikėlė į JAV, įsikūrė Los Angeles, CA ir ten liko visam gyvenimui.

Augindama 1953 m. gimusią vienintelę dukterį Almą Jovitą Ruigytę-Paplauskienę, L. Ruigienė daug metų dirbo Hollywood restorano „Brown Derby“ raštinės tarnautoja, savo šeimoje saugodama lietuviškumą dvasiškai, ugdydama tautines vertybes ir pagarbą savo kilmei.

Ji triskart lankėsi Lietuvoje, tačiau jau po tėvo A. Vienuolio mirties. Paskutinės viešnagės metu 2007 m. rugsėjo viduryje ji su dukra Alma mėgavosi tyliais vakarais vaikystės namuose – A. Vienuolio memorialiniame name-muziejuje.

Tą rudenį ji susitiko su paskutiniais savo kartos giminės atstovais: Utenoje – su pusbroliu Rapolu Šalteniu (1908–2007) ir Vilniuje – su pussesere Brone Pavilonyte-Kazokaitiene (1915–2012).

R. Šaltenis mirė, praėjus vos mė-

nesiui po jos vizito, o B. Kazokaitienė šiemet birželį irgi buvo palydėta į Anykščių kapines.

Tąkart paskutinį kartą atsisveikindama su Anykščiais, L. Ruigienė pasakojo, kad didžiausią malonumą patyrė vaikščiodama po Anykščių šilelio samanais. Šį išpuolį ji saugojo iki paskutiniųjų gyvenimo dienų, kai dėl silpstančio regėjimo vis rečiau galėjo mėgautis didžiausiu senatvės malonumu – skaityti.

Laima Žukauskaitė-Ruigienė 2007 m. rugsėjį paskutinį kartą viešėjo vaikystės namuose – A. Vienuolio memorialiniame name-muziejuje Anykščiuose, stabtelėjo prie dailininko Adomo Varno tapyto tėvo portreto.

Rasos Bražėnaitės nuotr.

L. Ruigienės pastangomis šeimoje įžiebta lietuviškos šviesa išlieka ryški ir XXI a. pradžios Los Angeles. Dabar jau ir jos anūkė dailininkė Nida Paplauskaitė-Variakojienė (g. 1973 m.) lietuviškoje šeimoje brangina ir tęsia giminės tradicijas.

Šviesa ir šiluma, ilgus dešimtmečius sklidusi iš Los Angeles į Anykščius, skatinusi ir anykštėnų branginti Žukauskų giminės atminimą, neišblės. Laimos Žukauskaitės-Ruigienės orumas, principingumas ir ištikimybė prigimčiai liks įkvepiančiu pavyzdžiu ir šio amžiaus emigrantams, gyvenimo nubloškiamiems toli nuo gimtinės, bet turintiems pareigą išlikti Lietuvos vaikais.

Paminklas lietuvaitei sveikuolei Lietuvoje

Akmenės rajono savivaldybės Kruopių miestelyje, Kruopių dvaro parke š. m. rugsėjo 23 d. bus atidengtas paminklas Ann (Onai) Varapickaitėi-Wigmore (1909–1994). Į iškilmingą paminklo atidengimo ceremoniją žada atvykti Ann Wigmore Natural Health Institute vadovai iš Amerikos, grupė A. Wigmore bendražygių, mokslininkų ir sveikuolių iš viso pasaulio.

Paminklas „Visur lydi Apvaizda“, kurią sukūrė skulptorius Kęstutis Krasauskas ir architektas Gediminas Tušas, statomas Ann Wigmore Natural Health Institute, JAV ir LR verslininkų bei Wigmore pasekėjų pastangomis.

Kelias iki paminklo bus grįstas plytelėmis, kuriose bus įrašyti aukotojų vardai, pakelėje bus pastatyti suoliukai. Daugiau informacijos ga-

Žinoma sveikos gyvenenos šalininkė lietuvaite Ann Varapickaitė-Wigmore (1909–1994).

lite gauti el. paštu petrasrv@me.com arba paulius@abmeu.com

A. Wigmore įamžinimo Lietuvoje iniciatyvinės grupės info

LIETUVOS IR PASAULIO NAUJIENOS

Redaktorė Loreta Timukienė • El. paštas: loresetim@gmail.com

Marijampolėje baigėsi Palaimintojo Jurgio Matulaičio atlidai

Iškilmų dalyviai (iš k.): Vatikano nuncijus L. Bonazzi, Vilkiškių vyskupas R. Norvila ir kardinolas A. J. Bačkis.

Marijapolė (ELTA) – Iškilmomis šv. Mišiomis Marijapolės Šv. Arkangelo Mykolo bazilikoje liepos 15 d. baigėsi Palaimintojo Jurgio Matulaičio atlidai, vykę su Palaimintojo kvietimu „Blogi nugalėk gerumu!“.

Pagrindinės iškilmų dienos šv. Mišiose prie Palaimintojo Jurgio Matulaičio karsto dalyvavo Lietuvos vyskupai, Šventojo Sosto atstovas Lietuvoje, vienuolių marijonų ordino nariai iš Lietuvos, Lenkijos ir kitų kraštų, Palaimintojo Jurgio Matulaičio įsteigtų moterų vienuolių narės, gausiai susirinkę tikintieji.

„Palaimintasis Jurgis ragina krikščionis: ‘Meskime į šalį visa, kas nedora, tegul mūsų krašte išnyksta girtuokliavimas, pasileidimas, išnaudojimai, suktybės ir visokios skriaud-

dos, tepasiliauja mūsų tarpe nesutikimai ir barniai. Stokime, turėdami vieną širdį ir vieną sielą, sutartinai ir drąsiai į bendrą darbą”, – sakė savo homilijoje iškilmingas šv. Mišias aukojęs Vilniaus arkivyskupas kardinolas Audrys Juozas Bačkis.

Šįmet minint arkivyskupo Jurgio Matulaičio paskelbimo palaimintuoju 25 metų sukaktį, tradiciniai Palaimintojo Jurgio Matulaičio atlidai Marijampolėje vyko liepos 7–15 d. Kasdien buvo meldžiamasi vis už kitą visuomenės grupę – jaunimą, socialinius darbuotojus, savanorius, šeimas, ligonius ir visus, tarnaujančius viešajam gerui. Atlaidų dienos tikintieji lankė Palaimintojo Jurgio Matulaičio tėviškę Lūginėje, marijonų vienuolyne įkurta Palaimintojo Jurgio Matulaičio muziejų.

Iš biologijos olimpiados lietuviai parsivežė bronzą

Kaunas (ELTA) – Keturi Lietuvos atstovai – Kauno technologijos universiteto gimnazijos moksleivės Martyna Petrulytė ir Paulius Alaburda, Šiaulių Simono Daukanto gimnazijos auklėtinė Jurga Mituzaitė ir to paties miesto „Saulėtekio“ gimnazijos dvyliktokas Irmantas Mogila sėkmingai pasirodė Singapūre vykusiame tarptautiniame biologijos olimpiadoje ir pelnė bronzos meda-

lius.

Pasiruošti olimpiadai moksliviams padėjo mokytojos Aldona Matukienė, Irina Barabanova ir Jurga Vaičekauskienė, komandos vadovas – Vilniaus universiteto Gamtos mokslų fakulteto studentas Julius Juodakis, to paties fakulteto lektorius dr. Andrius Petrašiūnas bei VU Biotechnologijos instituto doktorantas Paulius L. Tamošiūnas.

Pristatyta Lietuvos išeivijos įtraukimo į valstybės gyvenimą programa

Ryga (URM info) – Užsienio reikalų ministerijos (URM) Užsienio lietuvių departamento direktorius Arvydas Daunoravičius liepos 14 d. Latvijos užsienio reikalų ministerijoje surengtoje konferencijoje Latvijos išeivijos klausimais su kaimynais dalinasi lietuvių išeivijos įtraukimo į valstybės gyvenimą patirtimi, pristatė tam skirtą programą „Globali Lietuva“. Konferencijos Rygoje tikslas – aptarti priemones ir veiksmus, padėsiančius išsaugoti latvių tautinį identitetą, užmegzti tvirus ryšius su Latvijos diaspora.

A. Daunoravičius pristatė 2011 m. Vyriausybės patvirtintą „Globalios Lietuvos“ – užsienio lietuvių įtraukimo į valstybės gyvenimą – kūrimo 2011–2019 m. programą, kuria siekiama neatsilikti nuo XXI a. aktualijų ir kurti Lietuvą kartu su viso pasaulio lietuviais.

URM atstovas sakė, kad „Globalios Lietuvos“ programos vertybinis pamatas – idėja, teigianti, kad esame viena lietuvių tauta, jungiama bendros lietuviškosios tapatybės bei istorinės atminties ir, nepriklausomai nuo to, kur gyventumėme, puoselėjame lietuvių, išlaikome politinius, ekonominius, pilietinius ir kultūrinius ryšius su Lietuva, ištraukiame į valstybės ir jos gerovės kūrimą. Lietuvai svarbus ir reikalingas kiekvienas lietuvis, kuris savo žiniomis, idėjomis bei patirtimi nori ir gali prisidėti prie valstybės ir visuomenės pažangos.

Programą pagal tarpinstitucinį veiklos planą įgyvendina 13 valstybės institucijų, už ją atsakinga URM. Įsitraukti į šią veiklą taip pat kviečiamos Lietuvoje veikiančios nevyriausybines ir užsienio lietuvių organizacijos.

JT ir JAV pasmerkė žudynes Sirijoje

New York (BNS) – Jungtinių Tautų (JT) generalinis sekretorius Ban Ki-moon griežtai pasmerkė Sirijos vyriausybės liepos 13 d. įvykdytas žudynes Sirijoje, kurios sukėlė „rimtų abejonių“ dėl prezidento Bashar al-Assad taikos išsipareigojimų.

„Aš griežčiausiai kaip tik įmanoma smerkiu, kad buvo panaudota sunkioji artilerija ir apšaudytos žmonių gyvenamos teritorijos, įskaitant apšaudymą iš sraigtasparnių”, – pareiškė teigia Ban Ki-moon.

„Šios žudynės taip pat kelia abejonių dėl neseniai prezidento B. al-Assad pareiktų išsipareigojimų laikytis šešių punktų taikos plano”, – sakė JT vadovas, turėdamas omenyje Sirijos prezidento susitikimą su JT specialiuoju pasiuntiniu Kofi Annan.

JAV valstybės sekretorė Hillary Clinton pareiškė pasipiktinimą dėl Sirijos vyriausybės pajėgų išpuolių Hamos provincijoje ir paragino JT Saugumo Tarybą Damaskui aiškiai parodyti, kad už tai bus pasekmių. „Yra neginčijamų įrodymų, kad režimas sąmoningai žudė nekaltus civilius”, – sakė H. Clinton.

Liepos 13 d. Hamos provincijoje įvykdytos naujos žudynės. Opozicijos duomenimis, per armijos puolimą žuvo mažiausiai 150 asmenų. Sirijos revoliucijos bendrųjų reikalų komisija paskelbė, kad armija pradžioje apsupo Tremseho kaimą ir jį apšaudė. Tada režimui lojalių sukarintų grupuočių nariai iš aplinkinių kaimų susirinko Tremsehe ir išžudė žmones jų namuose.

Pasaulyje sumažėjo piratų išpuolių

Kvala Lumpūras (BNS) – Pirmą šių metų pusmetį pasaulyje gerokai sumažėjo piratų išpuolių. Per pirmus šešis mėnesius pranešta apie 177 jūros plėšikų išpuolius ir tai yra maždaug trečdaliu mažiau nei per tą patį praėjusių metų laikotarpį, kai buvo užregistruoti 266 išpuoliai, paskelbė Tarptautinis laivybos biuras (IMB).

IMB duomenimis, nuo sausio iki birželio užgrobtą 20 laivų ir pagrobti 334 įgulų nariai. Mažiausiai keturi

jūreiviai žuvo.

Anot ataskaitos, teigiamą poveikį turėjo kovos su piratais misija Indijos vandenyne. Somalio piratų išpuolių skaičius sumažėjo nuo 163 iki 69. Pateiktais duomenimis, birželio pabaigoje Somalio piratų rankose dar buvo 11 laivų ir 218 įgulos narių.

Nuo 2008 m. pabaigos Afrikos raga vykdoma kovos su piratais misija „Atalanta”, kuriai vadovauja Europos Sąjunga.

Rusija kaltina Vakarų šantažu

Maskva (BNS) – Rusija teigia, kad Vakarų šalys naudoja šantažą, norėdamos patvirtinti naują Jungtinių Tautų (JT) Saugumo Tarybos rezoliuciją, numatančią jėgos naudojimą Sirijoje.

Rusijos užsienio reikalų ministras Sergej Lavrov pareiškė, kad Vakarai grasina nutraukti JT stebėtojų misiją Sirijoje, jeigu Rusija nesutiks leisti naudoti jėgą šalyje. S. Lavrov teigimu, tai prilygsta šantažui.

JT 90 dienų misija skirta prižiūrėti kovų nutraukimą ir tarptautinio pasiuntinio Kofi Annan taikos plano įgyvendinimą. Stebėtojų delegacija, kurios mandatas baigiasi liepos 20 d., dėl didėjančio smurto turėjo atsitraukti iš svarbiausių konfliktinių teritorijų.

Rusija praėjusią savaitę pareiškė, jog nepritaris jokiai naujai JT rezoliucijai, kurioje numatytas jėgos naudojimas Sirijoje.

Indijoje 400,000 žmonių liko be pastogės

Naujasis Delis (BNS) – Indijoje nuo liūčių sezono pradžios – birželio mėnesio – žuvo 109 žmonės, o Šiaurės Rytų Asamo valstijoje mažiausiai 400,000 gyventojų liko be pastogės. Žinovų teigimu, korupcija ir prasta Bramaputros upės potvynių kontrolė lėmė didesnius tragedijos padarinius.

Asamo žmogaus teisių komisijos vyresnysis pareigūnas sakė, kad įtariama, jog per pastaruosius penke-

rius metus valstybės vandens departamento pareigūnai iš potvynių kontrolei skirtų lėšų pasisavino milijonus dolerių. Komisija pareikalavo, kad vyriausybė atliktų išsamų tyrimą.

Ministras pirmininkas Manmohan Singh potvynius apibūdino kaip didžiausius per pastaruosius metus ir pažadėjo kiekvieno nukentėjusiojo šeimai išmokėti 1,800 JAV dol. Kritikų teigimu, didžioji šių lėšų dalis bus panaudota ne šiuo tikslu.

Egiptiečiai apmėtė H. Clinton pomidorais

Kairas (BNS) – Liepos 14 d. į Egiptą atvykusios JAV valstybės sekretorės Hillary Clinton automobilių vilkstinę demonstrantai apmėtė pomidorais ir batais. Tai įvyko liepos 15 d. po to, kai valstybės sekretorė po paskaitos apie demokratines teises ruošėsi važiuoti į Aleksandriją.

Į šarvuotų automobilių koloną ėmė lėkti batai ir buteliai su vandeni. Pati H. Clinton ir jos automobilis nenukentėjo, bet vienam Egipto pareigūnui pomidoras pataikė į veidą. Protestuotojai skandavo „Monika, Monika”, tikriausiai norėdami H. Clinton priminti skandalinę istori-

ją, į kurią buvo įsivėlęs jos vyras, buvęs JAV prezidentas Bill Clinton, kai 1995–1996 m. Baltuosiuose rūmuose dirbo stažuotoja Monica Lewinsky.

Tai buvo pirma JAV valstybės sekretorės viešnagė į Egiptą po to, kai šalies prezidentu buvo išrinktas musulmonų brolijos vadovas Mohammed Mursi. Įvykio su pomidorais išvakarėse demonstrantai susirinko prie viešbučio Kaire, kuriame buvo apsistojusi H. Clinton. Jie šaukė „Clinton, išvažiuok”, skandavo anti-islamistinius šūkius ir kaltino Jungtines Valstijas padėjus musulmonų brolijai ateiti į valdžią.

ŠVENTADIENIS

15 Eilinis sekmadienis

Dievo karalystės skelbėjai

PAOLO CURTAZ

Tiesa, jog brangus Dangaus karalystės lobis patikėtas mūsų rankoms, trapioms lyg moliniai indai. Tai sužadina nuostabą, tokią, kaip tada, kai kraštiečiai nustebę neatpažino Juozapo sūnaus, kaip lauktojo Mesijo, ir prilygstančią Mokytojo nuostabai, susidūrus su jų ir mūsų širdžių kietumu.

Dievas mėgsta pokštus, jei patiki karalystės skelbimą mindžikuojantiems iš neryžtingumo žmonėms. Tačiau žinome, kad Dievas visuomet kitoks, nei mes Jį išivaizduojame; todėl šiandien esame kviečiami apmąstyti būdą, kaip mums skelbti Žodį.

Kad taptume pranašais, kiekvieno iš mūsų kasdienybė yra sudrumscijama, kaip, pavyzdžiui, Amoso. Nesipiktindami savo ribotumu, kuris netrukdo Dievui, tačiau atskleidžia Jo didybę, pamąstykime, kaip mes turime liudyti, tvarkyti savo bendruomenę pagal aiškius nurodymus, kuriuos Jėzus duoda savo mokiniais.

Priekyje

Jėzus siunčia dvylika pirma savęs, kad šie paruoštų Jam kelią, sako evangelistas Morkus šiandienos Evangelijos ištraukoje. Taigi ir mūsų misija yra ruošti dirvą Viešpaties atėjimui – ne pakeisti Jį, tačiau liudyti Jo buvimą, remiantis savo patirtimi.

Bažnyčia visuomet tik paruošia susitikimui su Dievu, ji darbuojasi Dangaus karalystės labui ir, kiek pavyksta, stengiasi ją įgyvendinti. Mūsų pareiga nėra parduoti produktą, tačiau skelbti ir siekti išganymo. Matydami, kad mes gyvename išganymo šviesoje, ieškantys atsakymų ir ilgėdamiesi širdies ramybės, vyrai ir moterys bando suprasti, kokia yra mūsų vilties priežastis.

Sąlygos: bendrystė

Evangelistas nurodo, kaip skelbti apie Karalystę. Mokiniai siunčiami po du. Tarp tikinčiųjų nėra vienišų žmonių žvejų, o skelbimas gali įtikinti tuomet, kai sugebame sukurti bendruomenę. Mokiniais Jėzus patiki sudėtingą kelią, pilną išbandymų, kuriame reikia siekti dvasinės bendrystės – skelbėjus vienija meilė, o ne išpūdinga iškalba.

Abstrakčiai kalbėti apie bendruomenę galima gražiai ir poetiškai. Tačiau gyventi bendruomenėje, kai reikia priimti vieną ar kitą grupės narį, aną giedotoją ar šį vikarą, yra kitas dalykas. Turbūt jaustumės patogiau, būdami patys sau vieni, ar bent jau artimo, mums mielo žmogaus draugijoje?

Jėzus mus skatina bendrystei, kylančiai iš meilės Evangelijai. Per-

žengus simpatijas ir charakterių savitumus, Jis mus kviečia pažvelgti į esminius dalykus ir nesustoti ties asmeniniais sentimentais, o patikėti, kad bendrystės liudijimas, nepaisant to, kokie mes esame, gali ištis atverti širdis. Bažnyčia – tai ne šaunių vaikų klubas, kurį mes pasirenkame, tai Jėzus mus pasirinko, kad turėtume valdžią netyrosioms dvasioms.

Žodis, kurį išpažįstame ir kuriuo gyvename, ieško tyrumo širdyse, kurios kartais būna užtemdytos šešėlių. Išgyventi bendrystę – tai išvaikyti šešėlius, kurie tūno kiekvieno iš mūsų viduje: nors jų ir nepaaiškindama, Gerosios Naujienos šviesa mus taip nušviečia, kad mes galime šviesti vieni kitiems.

Svarbiausi dalykai

Jėzus ragina savo mokinius susitelkti ties pagrindiniais dalykais: Bažnyčia nėra institucija, užsiimanti rinkodaros strategijų kūrimu pagal rinkos poreikius, nei įmonė, prižiūrinti šventus dalykus ir siekianti išlaikyti valdžią. Bažnyčia rūpinasi Viešpaties jai patikėtos užduoties vykdymu: kurti Karalystę belaukiant Prisikėlusiojo grįžimo. Jai patikėta skelbti, ir tai turi išlikti.

Vertinti Bažnyčios misiją, remiantis pasaulietine logika ir požiūriu, reikėtų nužudyti Dvasią: taip, reikia permąstyti, kaip skelbti, kokius žodžius ir kokias priemones pasitelkti, tačiau reikia nepamiršti rizikos, kad pernelyg didelės konservatyvumas ir biurokratija gali užgniaužti kiekvieną naują pastangą.

Krikščionys neišvengia ir žmogiško silpnumo, kuris gali kartais papiktinti, tačiau šis žmogiškos prigimties trapumas atveria širdis liudyti Dievo didybę.

Pasilikite

Paskutinis nurodymas ragina pasilikti ir dalintis. Krikščionis nėra nutolęs, atsiskyręs, išskirtinis – jis išgyvena tuos pačius džiaugsmus ir patiria kančias, kaip ir kiekvienas žmogus, tačiau jo širdyje rusena ne užgesinama viltis.

Krikščionis – tai toks pat žmogus, kurio žmogiška prigimtis – gyva, kunkuliuojanti, nerimstanti ir gili, kaip mums rodo istorija. Jėzus ragina pasilikti kartu, būti šiame pasaulyje, padedant jam augti, tampant raugu, kuris iškildina tešlą.

Ką skelbti mes esame pakviesti? Evangelijoje pagal Morkų sakoma, kad prieš Prisikėlimą Jėzus kvietė mokinius atsiversti, o ne skelbti Evangeliją. Iš pradžių mes turime patirti Viešpaties kančios, mirties ir prisikėlimo kaitrą, kad galėtume liudyti Evangelijos pilnatvę. Iki tol galime raginti atsiversti, kad žmonės atsigrežtų į Dievo Žodį.

Mums patikėta Karalystė, pavesta misija skelbti: leiskime jai augti mūsų bendruomenėse, judėjimuose, asociacijose, paprastai savęs paklausdami, kokioje bendruomenėje Viešpats mus kviečia gyventi.

Pagal „Parole Nuove“ parengė
Dalia Žemaitytė

Bernardinai.lt

Trečiosios Respublikos „ereliai“?

Atkelta iš 2 psl. nei viltimi, nei gerumu. Tik pritarti galiu ir kitam politinės padėties įvertinimui, kuris paskelbtas „tvarkiečių“ programoje: „Mes manome, kad Lietuvos žmonės pavargo nuo metų metais nemokėškai, bet blogiausia – ne žmonių ir ne jų valstybės naudai vykdomų reformų. Tokių reformų kitaip, kaip griovimu, negalima pavadinti: ne tik materialinio gyvenimo, bet ir per amžius susiformavusių ir Lietuvą valstybę pavertusių vertybių griovimu.“ Paradoksu, kad toliau skaitome tik niūrų dabartinės padėties, kurioje praktiškai nėra nieko gero, ir dar vienos revoliucijos (kuri, supraskime, nevargins žmonių, ar ne?) siūlymą. (...) Apmadu tai, kad ir siūlo ma pertvarkos vizija – nei nuosekli, nei baigta.

Su socialinio teisingumo vėliava

„Tvarkiečiai“ siūlo tris svarbiausias gaires: socialinį teisingumą, tautinės savimonės ir patriotizmo stiprinimą bei tiesioginę demokratiją. „Socialinis teisingumas – priemonė ir nuostata, iš principo keičianti iki šiol vyraujančią valdančiųjų požiūrį į žmogų kaip į šaltinį, iš kurio reikia išspausti kuo daugiau mokesčių. (...) Mūsų požiūris kitoks: valstybė buvo ir yra sukurta tam, kad bendromis jėgomis būtų sukurtas ir užtikrintas toks gyvenimo lygis, kuris leistų kiekvienam valstybės piliečiui jaustis oriai.“ Gražiai pasakyta. Jei pažvelgsime į bet kurios kitos politinės partijos programą, niekur neatrasime raginimų, jog valstybė neturi būti teisinga, neturi ginti silpniausiųjų, turi į piliečius žiūrėti tik kaip į mokesčių šaltinį. Visi politikai skelbia, jog yra pasiryžę dirbti visuomenės gerovei ir rūpintis žmogaus orumu. Esminiai skirtumai išryškėja, kai pradėdame kalbėti apie turinį, kuris suteikiamas deklaratyviems principams, apie tai, kaip kilnių tikslų siekti dabartinėmis sąlygomis, turint būtent tokius išteklius. (...)

„Tvarkiečiai“ piktinasi, jog didėja emigracija, ir siūlo Seime steigti atskirą komitetą. Tačiau ar komitetai, komisija iš tiesų yra būdas spręsti sudėtingas problemas? Tuo labiau, kad paradoksaliai skamba raginiai didinti parlamentarų darbų sritį, kartu reikalaujant dvigubai mažinti Seimo narių skaičių. Skaitant „tvarkiečių“ programą, atrodo, kad jie akivaizdžiai siūlo didinti Prezidento institucijos svorį, mažinant Seimą. Galbūt tai leistų šiek tiek sutaupyti, tačiau „tvarkiečiai“ programoje įvardija labai daug sričių, kur valstybės institucijos turėtų veikti kur kas aktyviau. Klausimas – kaip aktyvumo didinimas būtų derinamas su gerokai mažėjančių darbuotojų skaičiumi?

Skaitydamas „tvarkiečių“ siūlymus neatradau aiškios socialinės politikos vizijos. Ar jie pasiryžę tęsti TS pareiškimą, jog šeimos stiprinimas yra veiksmingiausias raktas, sprendžiant socialinės politikos problemas? „Tvarkiečiai“ tarsi formaliai rėmė ir Konstitucijos pataisą, tikslinant šeimos apibrėžimą, tačiau nepamirškime, kad būtent jų atstovas Petras Gražulis, palikdamas Seimo salą, atsakingiausia akimirka sujaukė pastangas patikslinti Konstituciją. Teigiamiausias „tvarkiečių“ pasiūlymas, mano galva, yra priemonės, kurios galėtų padėti išsaugoti švietimo įstaigas kaimo vietovėse.

„Tvarkiečiai“ tiksliai pabrėžia, kad mokyklos kaime atlieka kur kas daugiau nei vien švietimo įstaigos funkcijas ir, žvelgdami į jas tik per finansinių sąnaudų prizmę, mes pasmerkiame save sudėtingam ir labai brangiam mokyklų uždarymo socialinių padarinių šalinimui. Tiesa, „tvarkiečiai“ ne visose srityse nuosekliai galvoja apie socialinius padarinius. Pavyzdžiui, Seime svarstant alkoholio prieinamumo ir patrauklumo mažinimo priemones, „tvarkiečiai“ entuziastingai palaikė alkoholio verslo interesus. Šiuo atveju paprastas, į socialinių problemų pinkles patekęs Lietuvos žmogus, mūsų vaikų ateitis „tvarkiečiams“, regis, nelabai rūpėjo.

Keistokas „tvarkiečių“ patriotizmas

Pasak „tvarkiečių“, vėl laikas skelbti kultūrinį žygį, padėsiantį išsaugoti mūsų tautinį išskirtinumą ir dvasią. Šis žygis išivaizduojamas kaip valstybės finansavimo šalies regionų stiprinimo programoms didinimas. Iš kur būtų imami pinigai? Tokio pobūdžio klausimai pernelyg sudėtingi Lietuvos politikams. Jie mėgsta būti kilnūs svetimų pinigų skirstytojai ir varžosi, kas kokią naują valstybės investiciją pasiūlys. Vieninteliu tokių valstybių pateisintu galėtų būti tai, jog galbūt iš tiesų dabar daugybė biudžeto lėšų išvaistoma neracionaliai ir, sumažinus švaistūniškumą, atsirastų pinigų svarbioms investicijoms. Tačiau ir šiuo atveju derėtų paaiškinti, kas vadintina investicijomis, o kas yra švaistūniškumas. (...)

Tiesioginės demokratijos paradoksai

Sunku paneigti, kad šiandien atstovaujamosios demokratijos modelis susiduria su daugybe sunkumų. Tačiau vargu ar toks tariamai paprastas gydymas kaip grįžimas prie tiesioginės demokratijos šiuo atveju gali tikrai padėti. Prisiminkime, kad atstovaujamoji demokratija – tai pastanga išlaikyti demokratinę institucijų veiklą aplinkybėmis, kai politinė bendruomenė labai didelė ir negali sutilpti pasitarti į vieną aikštę. Tikrai sutinku, kad būtina palengvinti piliečių dalyvavimą įstatymų leidyboje, stiprinti valdžios kontrolės svertus, supaprastinti referendumo rengimo taisykles – tai siūlo ne viena Lietuvos politinė partija. Tačiau „tvarkiečiai“ kartu siūlo ir dalykus, kurie neturi nieko bendro su tiesioginės demokratijos stiprinimu, bet veikia byloja apie „stiprios rankos“ ilgesį. Jie siūlo stiprinti Prezidento instituciją.

Sunku patikėti ir tuo, kad „tvarkiečiai“ iš tiesų nuoširdžiai nori išgirsti „žmogaus iš gatvės“ nuomonę, kai matome, jog jie liko abejingi Garliavos įvykių metu ir net prisidėjo prie paniekos „miniai“ skleidimo. Dar labiau „tvarkiečiai“ nustebe Finansių nusikaltimų tyrimo tarnybos skandalo metu, kai vienareikšmiškai rėmė liberalcentristų ministrą ir Valstybės saugumo departamento (VSD) veiksmus. Vieninteliu įtikinamu paaiškinimu šiuo atveju yra spėjimai, kad VSD turi surinkusį medžiagą apie kai kurių „tvarkiečių“ veikėjų veiklą, kuri leistų juos patraukti baudžiamojon atsakomybėn.

Nukelta į 9 psl.

SIŪLO DARBĄ

European Restaurant in Lemont
looking for part time person with
kitchen experience.
Call **630-464-8773**

PASKUTINĖ KADENCIJA.

Prezidento dienoraščiai

VALDAS ADAMKUS

Nr. 44

2006 metų birželio 14 diena, Vilnius. Vakar namuose telefonas skambėjo iki vidurnakčio. Mane „maitino“ patarimais, gandais, neva slapta informacija iš partijų vadų pasitarimų.

Šiandien prieš aštuntą ryto susitikau su politologu Raimundu Lopata, kuris pasiprašė skubiai ir konfidencialiai priimamas. Tačiau nieko naujo neišgirdau – panašių svarstymų apie politinę situaciją teko klausytis ir anksčiau, analogiškus variantus esu pergalvojęs ir aš pats.

10 valandą atvyko konservatoriai I. Degutienė ir A. Kubilius. Jie atvežė trijų partijų – konservatorių, Naujosios sąjungos ir Liberalų sąjūdžio – raštą, kuriuo į ministrus pirmininkus siūlomas A. Kubilius. Išsčiau savo požiūrį į politinę situaciją ir pareiškiau, kad, jeigu būtų galimybė sulaukti Seimo pritarimo, kviesčiau vadovauti Vyriausybei dešiniųjų atstovą, bet padėtis kitokia.

Po valandos turėjo atvykti G. Kirkilas ir J. Olekas, bet likus pusvalandžiui iki šio susitikimo atėjo žinia, kad socialdemokratai atvyks trise – prisidės ir Algirdas Brazauskas. Tai buvo netikėta. Pasiteiravau, kokių pagrindų atvyksta atsistatydinęs premjeras. Buvo atsakyta, kad jis partijos vadovas. Nenudžiugau, bet jis – buvęs valstybės vadovas, negalėjau prieštarauti.

Susitikimas iš karto pradėjo kalbėti A. Brazauskas. Jis aiškino jau ne kartą girdėtus sociadematų programinius tikslus ir pristatė jų kandidatą į premjero postą. Tai Zigmantas Balčytis. Negana to, buvau patikintas, kad socialdemokratai jau užsitikrino maždaug 80 Seimo narių paramą. Pasakiau, kad savo sprendimą pranešiu 17 valandą.

Susitikimas truko 45 minutes. Visą laiką kalbėjo vien tik AMB! G. Kirkilo ir J. Oleko tarsi nė nebūtų.

Skubiai sukviečiau savo štabą pasitarti. Bet po 20 minučių Božena paprašė trumpam išeiti iš Mėlynosios salės, kur vyko pasitarimas, ir pranešė, kad skambina A. Brazauskas. Atsiliepiu. Jis mane dar kartą patikino, kad socialdemokratų kandidatas į premjero postą – Z. Balčytis, ir pasakė, kad 18 valandą šaukiamas jų partijos prezidiumo posėdis, kuriame bus oficialiai tai patvirtinta. Tuomet A. Brazauskas pasiteiravo, ar aš neturiu kitokių pasiūlymų. Atsakiau, kad jei socialdemokratai prisiima atsakomybę sudaryti Vyriausybę, nesikišiu į jų partijos reikalus ir jiems premjero nepiršiu.

Grįžęs į pasitarimą, papasakojau patarėjams apie pokalbį su A. Brazausku. Priėjome išvadą, kad, ko gero, tarp socialdemokratų nėra vienybės, ką siūlyti kandidatui į premjero postą. Nutarėme, kad reikia paskambinti J. Karosui ir informuoti apie pokalbius su A. Brazausku, kartu pabrėžti, kad prezidentas neketina kištis į jų partijos diskusijas dėl Vyriausybės vadovo.

Nusprendėme, kad jeigu socialdemokratai iš tiesų jau užsitikrino Seime 80 parlamentarų paramą, man reikia rytoj ryte susitikti su Z. Balčyčiu ir pranešti, kad neprieštarauju

jo kandidatūrai. Antraip prasidės dar gilesnė politinė krizė. Dekretą dėl Vyriausybės vadovo turio pateikti Seimui rytoj 10 ryto.

PASTABOS PARAŠTĖSE

Tuo metu jau buvo žinoma, kad Zigmantas Balčytis taptų politiškai pažeidžiamas, jei pasitvirtintų įtarimai, jog jo sūnus išivėlęs į paraiškų ES paramai gauti aferą. Todėl nerimavau, kad jam nebus lemta ilgai vadovauti Vyriausybei, nors Algirdas Brazauskas ir tvirtai rėmė Z. Balčyčio kandidatūrą į premjero postą, matyt, pasirinkęs jį savo įpėdiniu partijoje. Pespėjau socialdemokratams, kad, nebūdamas nepalankios nuomonės apie jų kandidatą, vis dėlto nuogaštauju, ar jo vadovaujama Vyriausybė galės dirbti stabiliai ir neprireiks neilgai trukus vėl ieškoti naujo jos vadovo.

Abejoti vertė ir dar viena aplinkybė: jau buvo viešai kalbama apie teisėsaugos pareigūnų pradėtą Z. Balčyčio sūnaus veiklos tyrimą, o kai visuomenę ir taip labai nepatikliai žvelgia į politikus, norėjosi parinkti tokį premjerą, kuris ne tik pats, bet ir jo šeimos nariai nebūtų slegiami jokių šešėlių. Be to, spėjau, kad Z. Balčyčio pažeidžiamumu pasinaudos opozicija ir balsuojant Seime atmes jo kandidatūrą. Deja, mano perspėjimų socialdemokratai neišgirdo ir netrukus jiems teko ieškoti jau kito kandidato į premjero postą.

2006 metų birželio 15 diena, Briuselis. Į Prezidentūrą atvykau pusę aštuntos ryto. Pirmiausia pasirašiau dekretą skirti Zigmantą Balčytį ministru pirmininku. Vėliau pakviečiau jį pokalbio ir oficialiai pranešiau apie savo sprendimą. Išsčiau savo požiūrį į Vyriausybės darbų tęstinumą, užsienio reikalų ministro kandidatūrą, sveikatos ir mokslo reformas. Užsiminiau ir apie tai, kad, kilus kokių nors abejonių dėl jo veiklos skaidrumo, reikalausiu atsistatydinti.

Sunkia širdimi į Seimą atvykau be penkių minučių dešimtą. Ne tokio pasirinkimo norėjau. Tikėjau, kad pavyks sudaryti darbingą, visuomenės pasitikėjimą turinčią Vyriausybę. Deja. Tad prie Seimo tribūnos užtrukau vos pusantros minutės – kaip įpareigoja Konstitucija, tik perskaičiau dekretu skiriamą ministro pirmininko pavardę ir išėjau iš salės. Manau, visi suprato, ką norėjau tuo pareikšti.

15 valandą išskridau į Briuselį, kur, baigiantis Austrijos pirmininkavimui ES, renkasi Vadovų Taryba. Mums svarbiausias klausimas – euro zonos plėtra. Europos Komisija rekomenduoja kviesti tik Slovėniją. Vadovų Taryba patvirtins šią rekomendaciją. Mūsų dar neįleidžia į euro zoną. Prieš išskridamas, buvau informuotas, kad austrai net svarsto, kaip sukliudyti man pasisakyti šiuo klausimu.

Atskridęs daviau keturis interviu – CNN, „Reuters“, „Financial Times“ ir ES spaudos agentūrai „Agence Europe“.

Bus daugiau.

AKIŲ LIGOS

**DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER**
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos susitarus
Tel. 312-337-1285

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DANTŲ GYDYTOJAI

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliskai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

Dr. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101
Valandos susitarus

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų
skausmų gydymas

**SKELBIMŲ SKYRIUS
TEL. 773-585-9500**

Trečiosios Respublikos „ereliai“?

Atkelta iš 8 psl.

To nedaroma, nes patogiau turėti „virvutę“, už kurios gali timplėti vieną ar kitą politiką norima kryptimi. Galbūt tai tik gandai, tačiau kito paaikškinimo, kodėl yra tokia praraja tarp „tvarkiečių“ deklaratyvaus radikalumo ir realaus politinio pasyvumo, nežinau. Jei iš tiesų R. Paksas galvoja apie tiesioginę demokratiją, tai vertėtų pradėti nuo radiklios savivaldos reformos, kuri būtų realiausias žingsnis decentralizacijos ir žmonių galių didinimo link. Deja, neteko girdėti, kad „Tvarkos ir teisingumo“ frakcijai priklausantys parlamentarai būtų bandę nuosekliai „pramušti“ tikrą Savivaldos reformą.

Visa Pakso politinė kariauna

„Tvarkiečių“ paskelbta komanda, kuri dalyvaus rinkimuose, nestebina. Į akis krenta nebent tai, kad žurnalistas Vytautas Matulevičius, ilgai ir nuosekliai gynęs Paksą, pasitraukė iš šios komandos ir prisijungė prie Venckienės šalininkų. Taip pat didelis klausimas, ar Raseinių rajono meras Remigijus Ačas apsisprendęs kandidatuoti į Seimą, atsisakydamas dabartinės įtakos rajone.

Nemanau, kad „tvarkiečiai“ gali tikėtis daug vietų vienmandatėse apygardose. Tiesa, Mazuronis, Julius Veselka, dar keli „tvarkiečiai“ turi neblogų galimybių įveikti varžovus, tačiau vienmandatės tikrai nebus „Tvarkos ir teisingumo“ stiprioji vieta. Nors, kiek suprantu, partija pasiryžusi savo kandidatus kelti visose vienmandatėse apygardose. Tik pats Paksas, net jei jam bus leista kandidatuoti į Seimą, neketina grumtis vienmandatėje apygardoje. Tai tik dar kartą parodo, kad šis politikas nesijaučia tvirtai. Kiek suprantu, solidų europarlamentaro atlyginimą Paksas sutiktų keisti nebent į Seimo pirmininko ar premjero postus. Mano įsitikinimu, Pakso svajonė trečią kartą atsistėti į premjero kėdę veikiausia ir liks svajonė, taip pat netikiu, kad jis turi savybių, kurios leistų jam gerai atlikti Seimo pirmininko pareigas.

Pripažinkime, kad, nepaisant principingo kovotojo įvaizdžio, per visa politinę karjerą Paksas blaškėsi į įvairias puses, bandydamas bet kuria kaina išlikti politiniame elite. Jis nebloggerai išmoko atlikti tik vieną – aukos – vaidmenį. Gal tegu ir toliau jį tobulina?

Sutrumpinta.

Bernardinai.lt

Pijus Stončius, gyvenantis **Orland Park, IL**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. laikraščio leidybos išlaidoms sumažinti. Nuosirdžiai dėkojame už paramą.

Stasys Narkus, gyvenantis **Clermont, FL**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu paaukojo 50 dol. Labai Jums ačiū už paramą.

Mečys Šilkaitis, gyvenantis **Seminole, FL**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. laikraščio leidybos išlaidoms sumažinti. Esame dėkingi už paramą.

Petras Avižonis, gyvenantis **Park City, UT**, kartu su metinės prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Ačiū Jums, kad mus skaitote ir remiate.

Pilietinis karas tarp Amerikos lietuvių

DONATAS JANUTA

1950 m. kovo 19 d. Cleveland, Ohio, buvo apmuštas Antanas Bimba. Kitą dieną Rochester, NY būrys lietuvių sukėlė riaušes, mėgindamas sutrukdyti Vinco Andrulio paskaitą. 1951 m. liepos 2 d. Čikagos gatvėje skaudžiai sumuštas Leonas Prūseika buvo nuvežtas į ligoninę. Ne kartą Čikagoje buvo daužomi Leono Joniko ir Stasio Jokubkos namų langai. Bridgeport rajone, Halsted gatvėje, įsikūrusio laikraščio „Vilnis“ redakcijos langai buvo tiek kartų išdaužyti, kad pagaliau jie, lyg tvirtovė, buvo užmūryti plytų siena.

Antanas Bimba, Vincas Andrulius, Leonas Prūseika ir kiti čia išvardinti asmenys buvo JAV lietuvių komunistų veikėjai, o „Vilnis“ buvo jų laikraštis. Vienu laiku JAV lietuviai komunistai sudarė didelę ir veiklią JAV lietuvių visuomenės dalį. Jie į savo rankas buvo perėmę 7,000 narių turinčią Lietuvių socialistų sąjungą, kurią perkrikštijo į Lietuvių komunistų sąjungą, ir 5,000 narių turintį Progresyvių moterų susivienijimą, kurį pavadino Lietuvių darbininkų susivienijimu.

Praeito šimtmečio ketvirtame dešimtmetyje JAV lietuviai leido keturis dienraščius: „Drauga“, „Naujienas“, „Laisvę“ ir „Vilnį“. Du iš keturių – „Laisvė“ ir „Vilnis“ – priklausė komunistams. 1940 m. JAV lietuvių pagrindinių organizacijų, didžiųjų susivienijimų, narių skaičius buvo: Socialistų-tautininkų SLA turėjo 15,000 narių; katalikų LRKSA – 11,000 narių, komunistų LDS, nedaug atsilikdama nuo katalikų, – beveik 9,000 narių.

JAV lietuviai pagal politinę veiklą iki Antrojo pasaulinio karo buvo pasiskirstę maždaug šitaip: katalikai – 45 proc.; komunistai – 25 proc.; socialistai – 20 proc. ir tautininkai – 10 proc.

Šiandien JAV lietuviai komunistai yra išnykę beveik be pėdsakų – lyg būtų buvę dar viena baltų gentis, kaip prūsai, jotvingiai ir kiti. Bet kas jie buvo? Ar jie dar buvo lietuviai, ar jau tik Maskvos parsidavėliai?

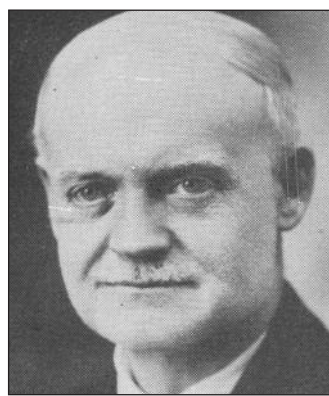
Vienas jų – spaudos darbuotojas Jonas Milius-Mileris „Dzūkelis“, prieš 35 metus skundėsi: „mes pažangūs išeivijos lietuviai (...) daugelį savo vaikų išsiauginome Amerikoje lietuviams, išugdėme juos lietuviškos kultūros veikėjais. O juk yra išsilavinusių ‘dipukų’, kurie mūsų nelaiko

Leonas Prūseika (1887–1961), laikraščio „Vilnis“ ilgametis redaktorius.

Vincas Andrulius (1890–1972), vienas iš laikraščio „Vilnis“ steigėjų ir redaktorių.

Pijus Grigaitis (1883–1969), „Naujienų“ redaktorius, socialistų veikėjas.

Vincas Mickevičius-Kapsukas (1880–1935).

lietuviams (...) ‘išmeta’ mus iš lietuvių tautos, nes mūsų idėjos ne nacionalistinės ir ne klerikalinės”. „Vilnis“ redaktorius Stasys Jokubka šitaip rašė apie savo laikraštį: „mums, emigracijos lietuviams, jis [„Vilnis“ – D. J.] buvo svarbus palaikyti čia, Amerikoje, lietuvių: puoselėjo lietuvišką žodį, dainą, kultūrą, vienijo mus į tautines kolonijas, skatino būti dorais lietuviams”.

Bet šie žmonės rėmė ir Sovietų Rusijos kruviną okupaciją Lietuvoje, kuri palaidojo lietuvių sunkiai iškovotą ir atkurtą Nepriklausomybę. Po Antrojo pasaulinio karo, kada dori nekalti lietuviai, gyvuliniais vagonais išvežti, dar vargo ir badavo Sibire, jie važinėjo į stribus ir koloborantų Lietuvą, kur buvo vaišinami kaip garbingiausi svečiai. Paskui, grįžę į Ameriką, jie garbino ir liaupsino Maskvos diriguojamą lietuvių spaudą. Tad kas iš tikrųjų buvo tie JAV lietuviai komunistai arba, kaip jie patys mėgo save vadinti, – „pažangieji”? Kaip jie suprato save, Lietuvą ir pasaulį? Pradėkime nuo pradžių.

Darbininkų ir valstiečių bruzdėjimai Europoje ir Lietuvoje

1893 m. 40 darbininkų, susirinkę Antakalnyje, Vilniuje, atšventė darbininkų dieną – gegužės 1-ąją. 1905 m., Rusijos revoliucijos metu, darbininkų streikai vyko Vilniuje, Kaune ir Šiauliuose. 1906 m. dvarų darbuotojų streikai vyko Suvalkų, Kauno ir Vilniaus gubernijų dvaruose.

XIX a. pradžioje Europoje vyko daug permainų, plito naujos idėjos – demokratija, laisvamanybė/liberalizmas, nacionalizmas ir socializmas. Visos jos prieštaravo nusistovėjusiai santvarkai. 1848 m. Europoje prasi-

dėjo valstiečių ir darbininkų sukilimai, pasiekę beveik kiekvieną Europos šalį – Prancūziją, Vokietiją, Austrijos imperiją, Italiją, Daniją, Šveicariją, Moldaviją, Belgiją. Lietuvoje ir Lenkijoje sukilimai prieš Rusijos imperiją įvyko 1831 ir 1863 metais.

Lietuviai valstiečiai, baudžiamą panaikinus 1861 m., buvo išlaisvinti nuo priverstinės tarnybos, nuo vergavimo dvarininkams. Jie gavo teisę keisti gyvenamąją vietą ir darbovietę, galėjo samdytis kaip laisvi darbininkai, emigruoti į Ameriką. Lietuviška spauda iš Prūsijos ir Amerikos kėlė tautinį atgimimą ir suteikė valstiečiams savarankiškumą. 1905 m. Rusijos revoliucija ir Pirmasis pasaulinis karas galutinai suardė senąją santvarką.

Caro tautinė ir politinė priespauda ir darbininkų išnaudojimas – ne vien fabrikuose (Lietuvoje daugiausia buvo išnaudojami ūkio žemės darbus dvarininkams dirbantys) – pagimdė revoliucinį judėjimą Lietuvoje, panašiai, kaip ir kituose kraštuose.

V. Mickevičius-Kapsukas ir lietuviai socialistai

1864 m. Londone įsisteigė pasaulinis socialistinis judėjimas, siekęs apjungti visas kairiųjų pažiūrų grupes, kurių pagrindas buvo darbininkų klasės arba bendrai – klasių kova.

Lietuvių socialistų, vėliau komunistų, judėjimo pradžia ne tik Lietuvoje, bet ir Amerikoje, tiesioginę įtaką turėjo Vincas Mickevičius-Kapsukas (1880–1935). Iš pradžių jis dalyvavo lietuvių tautiniame atgimime. Būdamas tik 15 metų, jau platino nelegalią spaudą ir palaikė ryšius su knygnešiais. Nuo 1898 m. bendradarbiavo Vinco Kudirkos įsteigtuose laikraščiuose „Varpe“ ir „Ūkininke”.

1897 m. už lietuvišką veiklą buvo pašalintas iš Seinų kunigų seminarijos. Vėliau, besimokydamas Mintaujos gimnazijoje, Latvijoje, vėl už lietuvišką veiklą susektas caro žandarų. Tada Kapsuką nuo suėmimo išgelbėjo būsimas Lietuvos Šaulių sąjungos kūrėjas Vladas Putvinškis, slapta išveždamas jį į Prūsiją.

Grįžęs į Vilnių, 1903 m. Kapsukas vadovavo Lietuvių socialdemokratų darbininkų partijai (LSDDP), o 1905 m. prijungė ją prie Lietuvių socialdemokratų partijos (LSDP), kurioje tarp tuometinių veikėjų buvo Mykolas Biržiška, Steponas Kairys, Augustinas Janulaitis ir kiti Lietuvos patriotai. Kapsuko bendražygis, vėliau Čikagos „Vilnis“ redaktorius Leonas Prūseika, 1907–1908 m. studijuodamas Petrapilio universitete, dažnai sueidavo su broliais Biržiško-

1928 m. „Laisvės“ išleisto kalendoriaus viršelis.

mis ir kitais studentais socialistais.

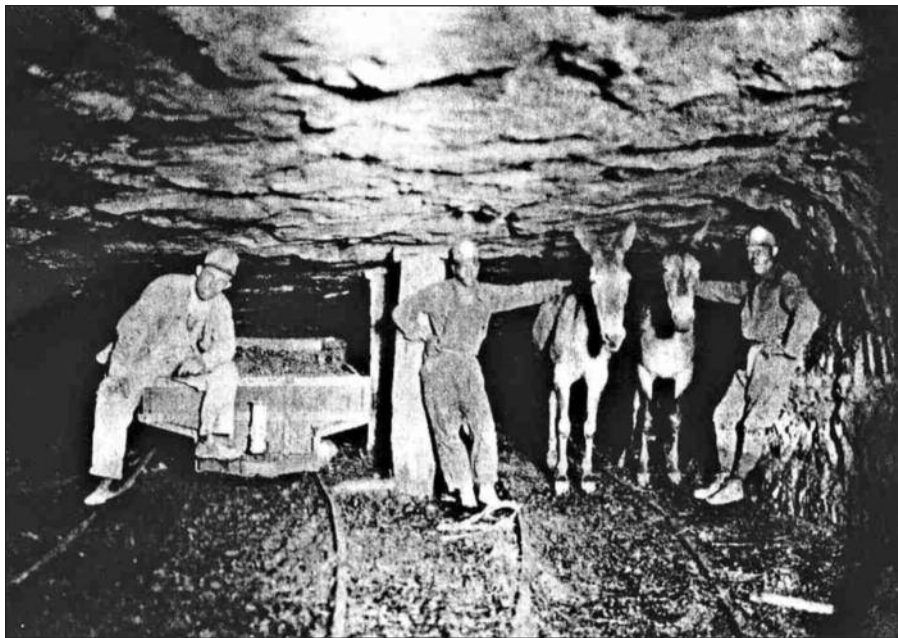
Kapsukas aktyviai dalyvavo revoliucinėje veikloje prieš carą, organizavo streikus, rūpinosi ginklų tiekimu. Už tą veiklą kelis kartus buvo suimtas ir kalintas. Pagaliau Mykolui Biržiškai padedant, jam pavyko pabėgti į Varšuvą, vėliau – į Zurichą, kur jis susitiko su Lenin ir kitais bolševikais. Tumas-Vaižgantas vienu laiku pagyrė Kapsuko pasišventimą, linkėdamas, „kad ir mes turėtume tokių idealistų”.

JAV lietuviai socialistai

JAV darbininkų sąlygos XIX a. pabaigoje buvo žiaurios. 1897 m. vien tik Shenandoah, PA, kasyklose žuvo 41 lietuvis. 1909 m. Cherry, IL, kasyklose žuvo 23 lietuviai. JAV klasių kova, kurioje aktyviai dalyvavo lietuviai darbininkai, reiškėsi protestais ir streikais, kuriuos darbdaviai ir jiems paklusnūs valdininkai ginklais žiauriai malšino.

1897 m. netoli Hazleton miestelio, PA, Lattimer anglių kasyklos bendrovės samdiniai, vadovaujami vietinio šerifo, nušovė 21 streikuojantį beginklį darbininką, tarp jų – 5 lietuvius. Šį įvykį JAV lietuvių spauda pavadino „Antrosiomis Kražių skerdynėmis.” 1910 m. Čikagoje streikuojančių siuvėjų proteste lietuviai siuvėjai Pranas Nagreckis ir Kazys Lažinskas krito policininkų nušauti. Jau daugiau nei 100 metų jie guli greta vienas kito Šv. Kazimiero lietuvių katalikų kapinėse.

Sunkiausias darbus už mažiausius atlyginimus Amerikoje tada atlikdavo svetimšaliai imigrantai. Todėl 90 proc. visų US Socialist Labor Party narių buvo ateiviai imigrantai. 1902 m. „Vienybė Lietuvninkų” rašė

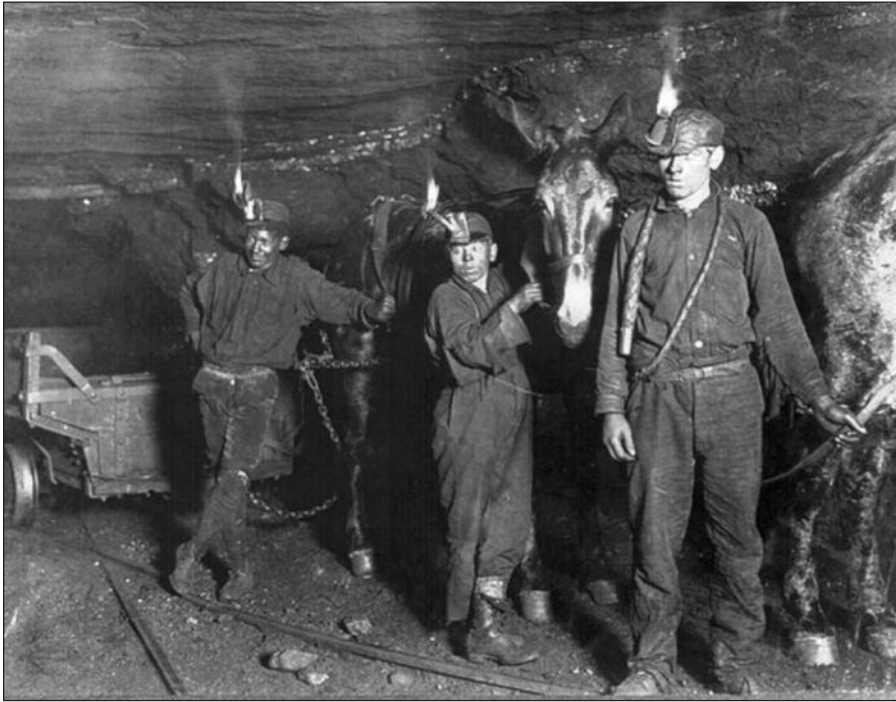

Tokiuose urvuose Lietuvos kaimo bernai anglis kasdami vargdavo, tapdavo invalidais, neretai ir žūdavo.

apie anglies kasyklas: „Shenandoah'ryje retą dieną nelaimė vieno kito Lietuvos nesutinka: daugelį pirm laiko į kapus nuvaro, daugelį elgetomis paverčia, nes padaro visam gyvenimui dirbti netinkančiu.”

Darbininkui prarasti ranką arba koją buvo toks įprastas daiktas, kad United Mine Workers of America net ir lietuvių kalba išleistoje brošiūroje nurodė, kiek yra vertos darbininko kūno dalys, kiek darbdavys darbininkui privalėjo mokėti už prarastą ranką, koją ar pan. Vienas JAV lietuvių komunistų veikėjas šitaip atsiminė tų laikų lietuvių imigrantų gyvenimą: „Jauni vyrai, atvykdavo neišsilavinę, viskas, ką jie turėjo, buvo jaunystė ir didelės jėgos. Ir jaunystę, ir jėgas pigiai pirkto bei naudojo anglies kasyklų savininkai. Tų laikų angliakasiai sakydavo: 'dirbk kaip mulas, susirgisi ar susižeisi, tai stipsi, kaip šuva'.”

Po žeme vyrams ir vaikams dirbti padėdavo asilai.

XIX a. pabaigoje socialistinės idėjas tarp Amerikos lietuvių platino aušrininkas dr. Jonas Šliūpas ir kiti. 1884 m. Šliūpas, supažindindamas lietuvius su marksistiniais socialistiniais principais, rašė: „Kas šiandien nemato, kad vieni turi visas medžiaginės gamybos priemones, o kiti neturi savo kuno pajiedą. (...) Kapitalas turi palinkimą subėgti į nedaugelio rankas, nes stipresnieji ima iš silpnesnių.” Pijus Grigaitis, vėliau ilgmetis „Naujienu” laikraščio redaktorius, 1916 m. žurnale „Naujoji gdynė” rašė: „Socializmo judėjimas yra ne kas kita, kaip organizuota ir sąmoninga darbininkų klasės kova prieš viešpataujančias klases.”

Tarp 1885 ir 1904 m. ėjo 12 socialistinių pažiūrų JAV lietuviškų laikraščių. 1905 m. Newark, NJ, įkurta Amerikos lietuvių socialistų partija, vėliau pasivadinusį Lietuvių socialistų sąjungą (LSS).

JAV lietuvių socialistų skilimas ir komunistų pradžia

1916 m. Mickevičius-Kapsukas, per Kanadą atvykęs į JAV, energingai prisijungė prie LSS veiklos ir perėmė pagrindinę lietuvių socialistų spaudą – savaitraštį „Kova” ir žurnalą „Naujoji gdynė”. Kapsukas, kartu su būsimu „Vilnies” redaktoriumi Prūseika ir „Naujienu” redaktoriumi Pijumi Grigaičiu, dalyvavo tų metų LSS suvažiavime Čikagoje.

Nors Amerikoje išbuvo tik metus, išvykdamas visam laikui į Maskvą, Kapsukas paliko didelį išpūdį ir suteikė daug energijos būsimiems JAV lietuvių komunistų veikėjams,

su kuriais jo ryšiai prasidėjo dar prieš 10 metų ir tęsėsi iki Kapsuko mirties. Prūseika pažinojo Kapsuką nuo 1906 m. Vilniuje. Rojus Mizara, Brooklyn „Laisvės” laikraščio redaktorius, ir kiti JAV lietuvių komunistų veikėjai vėliau viešėdavo pas Kapsuką Maskvoje.

1919 m., kai LSS išaugo iki 7,000 (pagal kai kuriuos šaltinius – 9,000) narių, Sąjunga skilo. Didžiuma balsų nutarė LSS pavadinti Lietuvių Komunistų federacija, vėliau – Lietuvių komunistų sąjunga (LKS) ir prisijungti prie tik ką įsisteigusios JAV komunistų partijos. Persikrikštiję į komunistus, jie pasiėmė 80,000 dol. grynais, apie 27,000 dol. vertės įvairaus turto ir perėmė tada Brooklyn leidžiamą socialistų laikraštį „Laisvė” (107,000 dol. šiandien būtų maždaug 1.4 mln. dol.)

Į komunistus perėjo tie lietuviai, kurie buvo daugiausia užgrūdinti

Šių metų liepos 1 d. Santa Monica mieste mirė

A † A LAIMA JARAŠŪNIENĖ

Jos šviesiam atminimui skiriu šias atsisveikinimo mintis.

ATSISVEIKINIMAS

Mirties angelas pasibeldė į langą
ir pakvietė Tave kur fleita ir trimitai groja
simfoniją dangaus.
Likome liūdni tarp siekių ir svajonių.

Jau toks likimas vargdienio žmogaus!

Visa mūsų butis Dievo valioj,
Siela daug liūdesio turi patirti.
Reikia gyvent, mylėt, kentėt,
Reikia ir mirti!

Dangaus angelai
nevystančius žiedus lai barsto,
abu sūnūs, anūakai ir draugai
suklups prie Tavo karsto.

Šio liūdesio valandoj
Turime viens kitą guosti.
Velionė, nuleidusi gyvenimo žemiškas bures,
Įplaukė į Amžinybės uostą,
Prie Dievo sosto!

Jaunystės draugė Mylita Nasvytienė

klasių kovose, streikuose ir protestuose ir kurie dirbo prasčiausius ir pavojingiausius darbus. Sakoma, kad jie buvo mažiau išsilavinę lietuviai, todėl taip buvo sužavėti Rusijos bolševikų komunizmo.

Socialistai, kurie nesutiko prisijungti prie komunistų (kaip Pijus Grigaitis, Juozas Širvydas, Stasius Michelsonas ir kt.) pasiliko daug apmažėjusioje, nors vėliau atsigavusioje Socialistų sąjungoje su savo laikraščiais „Keleivis” ir „Naujienos”. Dauguma jų buvo kovoje prieš Rusijos caro imperiją ir sėdėję caro kalėjimuose. Jiems komunizmas nebuvo priimtinas, nes jie žiūrėjo į Tarybų Sąjungą ir komunizmą tik kaip į to pačio Rusijos imperializmo tęsinį.

Nuo to laiko spaudoje vyko arši kova tarp anksčiau buvusių bendradarbių, dabar priešų – socialistų ir komunistų. Taip lietuviai, visi – darbininkai, dažnai dirbdami vienas šalia kito tuose pačiuose fabrikuose, pasidalino į dvi priešingas politines grupes. Tačiau dar apie 15 metų socialistai ir komunistai kai kur bendravo ir veikė kartu.

Susivienijime Lietuvių Amerikoje (SLA) jų keliai išsiskyrė tik 1930 m. Tų metų SLA suvažiavime Čikagoje kilo tarpusavio riaušės. Buvo pakviesta policija, 20 suimta, apie pusė, maždaug 200 komunistuojančių atstovų, pašalinta iš posėdžių salės. Pašalintieji susirinko Meldazio sveitainėje ir suorganizavo į Lietuvių darbininkų susivienijimą (LDS). Dar 1970 m. LDS turėjo apie 8,000 narių ir per 1 mln. dol. kapitalo, kas šiandien būtų apie 6 mln. dol. **Bus daugiau.**

ATLANTIC Express Corp. **1-800-775-SEND**
www.atlanticexpresscorp.com

<p>Ocean Freight</p> <p>Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.</p>	<p>Air Freight</p> <p>Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.</p>	
<p>Auto Export</p> <p>Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.</p>	<p>Trucking</p> <p>Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.</p>	
<p>Small Packages</p> <p>Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje</p>		

**8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363**

Vytautas Pliodzinskas, gyvenantis **Cleveland, OH**, pratęsė metinę „Draugo” prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Nuoširdžiai dėkojame už paramą.

Horstas Žibas, gyvenantis **Cincinnati, OH** kartu su metinės „Draugo” prenumeratos mokesčiu paaukojo 50 dol. laikraščio leidybai. Tariame Jums nuoširdų ačiū.

Valerie Auštras, gyvenanti **Melrose, MA**, pratęsė metinę „Draugo” prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Nuoširdžiai dėkojame už paramą.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

■ **Skelbti iškilmingi metai „Draugo“** apietūs Willowbrook Ballroom (8900 S. Archer Ave., Willow Springs, IL 60480) rugsėjo 30 d., sekmadienį, dėl Pal. J. Matulaičio misijos rengiamos Bendruomenės dienos neįvyks.

■ **JAV LB Lemont apylinkės Socialinių** reikalų skyrius trečiadienį, liepos 18 d., 2 val. p. p. kviečia visus į PLC skaityklą, kur matysite žinomo Lietuvos režisieriaus Arvydo Baryso filmą „Isimylėję Lietuvą“. Tai pagrindinių Lietuvos miestų istorijos ir žmonių ypatumų, garsiųjų aukštaičių, žemaičių ir suvalkiečių miškų ir lygumų, upių, ežerų, marių ir jūros krantų grožio suvestinė.

■ **Liepos 20 d., penktadienį, 3:30 val.** p. p. laikraščio „Draugas“ patalpose (4545 W 63rd St., Chicago, IL 60629) vyks spaudos konferencija dėl ŠALFAS archyvų perdavimo Lituanistikos tyrimo ir studijų centrui. Dalyvauti kviečiami šiuo klausimu besidomintys.

■ **Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo** Prasidėjimo parapijos salėje (2745 W. 44th St., Chicago, IL) sekmadienį, liepos 22 d., skelbtas Maironio minėjimas „Pažįstamas ir nepažįstamas Maironis“ neįvyks dėl pranašaujamo didelių karščių. Po 10:30 val. r. šv. Mišių parapijos salėje bus galima pasivaikinti cepelinais ir šaltibarščiais.

■ **Kun. Artūras Sederevičius, SJ,** kviečia pašnekesiui prie kavos puodelio sekmadienį, liepos 22 d., po 9 val. r. ir po 11 val. r. šv. Mišių Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje.

■ **Čikagiečių Zarasų klubas** liepos 24 d., antradienį, organizuoja kelionę į kazino „Four Wind“ Michigan valstijoje. Pakeliui aplankysime Šv. Onos bažnyčią (Beverly Shores, IN). Vykstame autobusu, kuris yra vėsinamas. Daugiau informacijos gauti ir užsiregistruoti galite tel. 773-247-5944 (Dalė) arba 773-776-4600 (Audra).

■ **Sekmadienį, rugpjūčio 19 d., 12:30** val. p. p. Pasaulio lietuvių centro (14911 127th St., Lemont, IL) didžiosios salės vakarinėje dalyje vyks Lietuvos vaikų globos būrelio „Saulutė“ Atviro žodžio forumas. Bus kavutė.

IŠ ARTI IR TOLI...

■ **Liepos 22 d. seselių sodyboje, 600** Liberty Highway, Putnam, CT 60260, vyks Susiartinimo šventė, skirta Jurgio Matulaičio paskelbimo Palaimintuoju 25-osioms metinėms paminėti. 11 val. r. – šv. Mišios; 12 val. p. p. – pietūs. 1 val. p. p. prasidės šventiniai renginiai. Jūsų laukia specialūs užsiėmimai, vyks lituanistinių mokyklų vedėjų ir mokytojų posėdis, Neringos stovyklautojų programa. Pikniko metu skelbiamas gražiausios, išradingiausios, linksmiausios skrybėlės konkursas! Visi, norintys dalyvauti skrybėlių grožio konkurse, iki 1 val. p. p. turi užsiregistruoti pikniko pranešėjų pa-

lapinėje ir gauti dalyvio numerį. Daugiau informacijos galite gauti tel. 508-668-2167 arba adresu: aidask@aol.com

■ **Liepos 26 d. nuo 5 val. p. p. iki 8 val.** v. Saint Peter's Church (619 Lexington Ave. at 54th St., New York, NY 10022) vyks lietuvių kilmės dailininkės Adrianos Rostovsky parodos iš perdirbtų žaliavų atidarymas.

■ **Rugpjūčio 5 d., sekmadienį, rengiama** penktoji Lietuviško paveldo diena The Anthracite Heritage Museum (159 Cedar Ave., Scranton, PA 18505). Bus rodoma nufilmuota Charles Halka opera „Julius“. Meninę programą atliks solistė Marytė Bizinkauskas, akompanuos Michael N. Andrew. Operos plakatai sukūrė dailininkė Ada Sutkuvienė. Įėjimas 5 dol. Tel. pasiteirauti 570-963-4804.

■ **Kviečiame rugpjūčio 8–28 dienomis** d. apsilankyti vaikų meno parodoje „Multiculture Multimedia“, kurioje dalyvauja ir lietuvaiteš Ona, Ūla ir Aušra Prenevičiūtės. Paroda veiks National Association of Women Artists, Inc. (80 Fifth Ave., suite 1405 NYC, NY 10011) Priėmimas – rugpjūčio 16 d. nuo 5 val. p.p. iki 7 val. v. Galerijos darbo valandos – antradienis-penktadienis nuo 10 val. r. iki 5 val. p.p. Tel. pasiteirauti 212-675-1616. Daugiau apie parodą sužinosite: www.thenawa.org

■ **Rugpjūčio 11–12 dienomis Frackville,** PA vyks jau 98-asis kasmetinis lietuvių festivalis „Lithuanian Days“. Šių metų tema: lietuvių papročiai ir tradicijos. Daugiau informacijos rasite tinklalapyje: www.kof1144.weebly.com

■ **Neringoje rugpjūčio 19–26 dienomis** vyks stovykla suaugusiems. Programoje: katalikybės pagrindai, šv. Rašto pažinimas, maldos būdai, diskusijos aktualiais klausimais. Dalyvaus dr. Aurelie A. Hagstrom, STD, Providence Dominican College dėstytoja, ir kapelionas kun. Tomas Karanauskas iš Los Angeles lietuvių šv. Kazimiero parapijos. Programą koordinuoja seselė Ignė. Kviečiame registruotis iki liepos 19 d. el. paštu: dana@neringa.org. Programos klausimais kreiptis į seselę Ignę (sesigne@gmail.com arba tel. 860-928-7955). Kitais klausimais – į stovyklos vedėją Reginą Kulbis (regina@neringa.org arba tel. 978-582-5592).

■ **Rugsėjo 15 d. nuo 1 val. p. p. iki 8** val. v. Aprišimo parapijos mokyklos kieme (70 Havemeyer St., Brooklyn, NY) ruošiamas New York lietuvių piknikas/gegužinė „lithNYC“.

■ **Rugpjūčio 17–25 dienomis Battle** Creek, MI, vyks karšto oro balionų pasaulio varžybos, kuriose dalyvaus ir oreiviai iš Lietuvos. Daugiau informacijos apie varžybas rasite http://www.balloonworlds2012.com/

■ **Kuriama nauja JAV LB Main apylinkė.** Norinčius prisijungti prašoma rašyti el. pašto adresu: mainelb@gmail.com

Ottawa mieste, Latvių bažnyčios parapijos salėje, liepos 10 d. koncertavo atlikėjas Vyngantas Kazlauskas su grupe – Nerijumi Bakula (akordeonas), Audriumi Piragiu (gitara) ir Tomu Varnagiri (gitara). Renginį organizavo Kanados Lietuvių Bendruomenės Ottawa krašto pirmininkė Loreta Gudynaitė-Savitch. Koncertas puikiai pavyko. Į renginį atvyko visos autobusais lietuvių iš Montrealio. Koncerte taip pat dalyvavo LR ambasadorė Kanadoje Gintė Bernadeta Damušytė ir ambasados administratorius Tomas Margaitis. Renginio metu buvo atsisveikinama ir su kadenciją Kanadoje baigiančia ambasadore. Koncerto pertraukos metu ambasadorei buvo įteikta Kanados Lietuvių Bendruomenės atminimo dovana, padėkota už ilgametį darbą kartu. Po koncerto (iš kairės): Tomas Varnagiris, LR ambasadorė Kanadoje Gintė Bernadeta Damušytė, Vyngantas Kazlauskas, Nerijus Bakula ir Audrius Piragis.

Dariaus Stankevičiaus nuotr.

Tuoju po XIV Lietuvių tautinių šokių šventės reikalų aptarti susitiko JAV LB Švietimo tarybos narės (iš kairės): pirmininkė Daiva Navickienė, Audronė Elvikienė ir Jūratė Dovilienė.

Laimos Apanavičienės nuotr.

Pipirai su mokytojais ruošiasi pasirodyti Sendraugių II stovyklos, kuri vyko pakutinė birželio mėn. savaitę Dainavoje, Manchester, MI, surengtoje „šokių šventėje“.

Silvijos Krumplienės nuotr.

Ieškome giminių

Ieškau informacijos apie tolimą giminaitę Dalią Alkunas. Tyrinėju šeimos geneologiją ir tikiuosi pagalbos šiuo klausimu.

Gyvenu Norvegijoje ir po pasakutinio apsilankymo Lietuvoje sužinojau, kad mano močiutės Barboros (kilusi iš Kretingos raj.) sesuo buvo Adelė Nezabitauskaitė-Galau-nienė – Dalios Alkunas motina. Šeimoje nėra išlikusių jokių nuotraukų

ar kitų dokumentų (dėl gaisro), todėl nieko daugiau ir nežinau. Domiuosi tik informacija, nuotraukomis apie senelius ar prosenelius.

Dalia Alkunas, manau, yra apie 90 metų amžiaus ir gal dar pamena savo artimuosius.

Būsiu dėkinga už bet kokią informaciją. Rašyti adresu: helge.heggland@lyse.net

Rasa Skersytė-Heggland

SKELBIMŲ SKYRIAUS TEL. 773-585-9500

Už „Draugui“ padovanotą žoliapjovę nuoširdžiai dėkojame **Alfredui ir Alicijai Mikučiauskams iš Lemont, IL.**